ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

«Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» ԻԱՄ խորհրդի
26/09/2016թ թիվ 37-Լ որոշմամբ
Փոփոխված է
28/02/2017թ թիվ 8-Լ որոշմամբ
21/07/2017թ թիվ 39-Լ որոշմամբ
26/09/2017թ թիվ 50-Լ որոշմամբ

«Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» ԻԱՄ խորհրդի նախագահ

___________________ Ներսես Երիցյան

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է

(վերջին փոփոխությունը գրանցված է)
ՀՀ կենտրոնական բանկում
«13» հոկտեմբերի 2017թ

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ

__________________ Արթուր Ջավադյան

ԿԱՆՈՆՆԵՐ RL 1-001

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎՏՈԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԲՅՈՒՐՈ» ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՄԻՈՒԹՅԱՆ

(ԱՊՊԱ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ)

ԵՐԵՎԱՆ - 2017

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 1. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

1. Սույն կանոններով կարգավորվում են ԱՊՊԱ ոլորտի մասնակիցների միջև պայմանագրերի կնքման, պատահարների կարգավորման, փորձաքննությունների իրականացման, հատուցումների կարգավորման և հետադարձ պահանջի կիրառման գործընթացում առաջացող հարաբերությունները: Սույն կանոններով սահմանված դրույթները միաժամանակ հանդիսանում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության ընդհանուր պայմանները, որոնք ԱՊՊԱ վկայագրի (այսուհետ նաև՝ Վկայագիր) հետ կազմում են ԱՊՊԱ պայմանագիրը և սույն կանոններում անվանվում են ԱՊՊԱ պայմանագիր:

2. ԱՊՊԱ պայմանագրի առարկա հանդիսացող հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ նաև՝ Օրենք), այլ իրավական ակտերով, Վկայագրով և սույն կանոններով: Ընդ որում, այն դեպքում, երբ Ապահովագրողների համար սույն կանոններով նախատեսված են Օրենքով սահմանվածից առավել խիստ պայմաններ՝ ներառյալ որոշակի գործողությունների իրականացման առավել կարճ ժամկետներ, ապա Ապահովագրողներն այդ մասով առաջնորդվում են սույն կանոններով:

3. Սույն կանոններում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

1) Բյուրո՝ «Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» ԻԱՄ,

2) Ապահովագրող՝ Բյուրոյին անդամակցող և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման իրավունք ունեցող ապահովագրական ընկերություն,

3) Պայմանագիր կնքած Ապահովագրող կամ ՊԿԱ՝ Ապահովադրի հետ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրող,

4) Դիմում ստացած Ապահովագրող կամ ԴՍԱ՝ Ապահովագրող կամ Բյուրո, որին, համաձայն սույն կանոնների, պետք է ներկայացվի ապահովագրական հատուցման վերաբերյալ դիմումը, և (կամ) որը փաստացի կարգավորում է տուժողի ապահովագրական հատուցման գործընթացը՝ ներառյալ կատարում է կանխավճարներ կամ նախնական հատուցումներ (այսուհետ՝ Կանխավճարներ),

5) Հատուցման պարտավորությամբ Ապահովագրող կամ ՀՊԱ՝ Օրենքի համաձայն տուժողին ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորություն ունեցող Ապահովագրող կամ Բյուրո,

6) Ապահովադիր՝ Ապահովագրողի հետ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած անձ,

7) Ապահովագրված անձ՝ Ավտոտրանսպորտային միջոցը (հատուցման գործընթացում՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցը (միջոցները)) օրինական հիմքով տիրապետող անձ,

8) տուժող՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով Օրենքով նախատեսված անձնական կամ գույքին պատճառված վնասներ կրած ցանկացած անձ, որն Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով ունի հատուցման իրավունք: Տուժող են համարվում նաև սույն ենթակետի առաջին նախադասությամբ

նախատեսված՝ անձի մահվան դեպքում Օրենքի համաձայն վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձինք: Տուժողի մահվանից կամ գործունեության դադարեցումից հետո նրա վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգավորումները տարածվում են նրա իրավահաջորդների վրա,

9) Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում կամ դրա հավելվածում նշված համարանիշին կամ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում նույնացման համարին կամ թափքի համարին՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին պետական հաշվառում իրականացնող մարմնի և (կամ) արտադրողի տվյալներով համապատասխանող ավտոտրանսպորտային միջոց,

10) վնասների փորձագետ՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ ԱՊՊԱ ոլորտում գույքին պատճառված վնասների գնահատում իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

11) պատճառների փորձագետ՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

12) փորձագետ՝ վնասների փորձագետ և պատճառների փորձագետ,

13) վերանորոգող կազմակերպություն՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ համապատասխան վնասի վերականգնում իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

14) Հանձնաժողով՝ Օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն՝ Բյուրոյի կազմում ստեղծված Բժշկական հանձնաժողով,

15) Ելակետ 1՝ վարչական վարույթի բացակայության դեպքում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կազմած՝ պատահարի հանգամանքները ամրագրող փաստաթուղթ կամ փաստաթղթերի ամբողջություն,

16) Ելակետ 2՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից կազմված՝ պատահարի վայրի սահմանված ձևով գծագիր (սխեմա) և (կամ) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից տրամադրված պատահարի ամբողջական տեսագրությունը:

4. ԱՊՊԱ պայմանագրում օգտագործվող՝ սույն սույն կանոններով չնախատեսված այլ հասկացություններն ունեն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքում և Օրենքում կիրառվող նշանակությունը, եթե կոնկրետ դրույթի բովանդակությունից չի բխում դրա օգտագործման այլ իմաստ:

5. Սույն կանոնները, բացառությամբ **Ենթահավելված 8.2.1.3**-ի, հաստատված են Բյուրոյի խորհրդի կողմից, իսկ **Ենթահավելված 8.2.1.3**-ը հաստատված է Հանձնաժողովի կողմից: Սույն կանոնների առանձին դրույթներ կարող են փոփոխվել, վերացվել կամ լրացվել բացառապես Բյուրոյի խորհրդի (**Ենթահավելված 8.2.1.3**-ի մասով՝ Հանձնաժողովի) կամ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից միակողմանի (առանց Ապահովադրի համաձայնության)՝ Օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, սույն կանոններում կատարվող ցանկացած փոփոխությունների և (կամ) լրացումների և (կամ) գործողության դադարեցման մասին Ապահովադիրը տեղեկանում է Բյուրոյի պաշտոնական www.appa.am ինտերնետային կայքից, որտեղ դրանք հրապարակվում են ուժի մեջ մտնելու պահից առնվազն տասն օրացուցային օր առաջ:

6. Սույն կանոններով սահմանված օրերը համարվում են աշխատանքային օրեր՝ բացառությամբ, երբ կանոնի կոնկրետ դրույթում նշված է օրացուցային օր:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԸ

7. Բյուրոն, ՊԿԱ-ն և ԴՍԱ-ն պարտավոր են սույն կանոններով նախատեսված բոլոր ծանուցումները սույն կանոններով նախատեսված անձանց ուղարկել պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ծանուցում ստացողը երբևէ ԱՊՊԱ պայմանագիր չի կնքել (Ապահովադիր չի հանդիսացել): Սույն կանոնների իմաստով պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցե է համարվում՝

1) տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովադրի և Ապահովագրված անձի համար՝ Ապահովադրի՝ Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեն, իսկ Վկայագրի կնքումից հետո Ապահովադրի կողմից ՊԿԱ-ին այլ էլեկտրոնային հասցե տրամադրված լինելու դեպքում՝ վերջին անգամ տրամադրված էլեկտրոնային հասցեն,

2) տուժողի համար՝ պատահարում ներգրավված իր ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեն, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ նրա կողմից վերջին անգամ որևէ Ապահովագրողի հետ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեն, իսկ կոնկրետ հատուցման գործընթացում տուժողի կողմից ծանուցման համար այլ էլեկտրոնային հասցե տրամադրված լինելու դեպքում՝ միայն տվյալ գործընթացի շրջանակներում՝ այդ էլեկտրոնային հասցեն,

3) Բյուրոյի և Ապահովագրողների համար՝ հաղորդակցման համար միմյանց միջև գրավոր փոխհամաձայնեցված էլեկտրոնային հասցեն:

8. Սույն կանոնների 7-րդ կետով սահմանված բացառություն համարվող դեպքերի համար ծանուցումը պետք է իրականացվի հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով՝

1) ծանուցումն առձեռն հանձնելու միջոցով՝ ստացման մասին ստորագրությամբ, կամ

2) ծանուցումը համապատասխան անձի կողմից գրավոր տրամադրած փոստային հասցեին հետպատասխան տեղեկացմամբ պատվիրված նամակով ուղարկելու միջոցով, կամ

3) ծանուցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրելու միջոցով՝ պայմանով, որ ծանուցումն իրականացնողը տվյալ անձին նախապես գրավոր ձևով հայտնել է ինտերնետային կայքի հասցեն, տվյալ անձի համար ստեղծված բաժին մուտք գործելու համար անհրաժեշտ մուտքային տվյալները և բաժնից օգտվելու կարգը: Ընդ որում, եթե ծանուցումն իրականացնողը ծանուցումը տեղադրելուց հետո մեկ օրվա ընթացքում ծանուցման ընթերցման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկացում չի ստանում, ապա պարտավոր է դրան հաջորդող մեկ օրվա ընթացքում ծանուցվող անձին հեռախոսազանգի միջոցով տեղեկացնել ծանուցման տեղադրման մասին:

9. Սույն կանոններով նախատեսված կարգով ծանուցումներն անձի կողմից համարվում են պատշաճ ստացված և վերջինների կողմից որոշակի գործողություններ կատարելու համար սահմանված ժամկետները ծանուցող անձի կողմից սկսվում են հաշվարկվել՝

1) էլեկտրոնային փոստով ուղարկվելու դեպքում՝ ծանուցումն ուղարկելու օրվան հաջորդող օրվանից,

2) ծանուցումն ստորագրությամբ առձեռն հանձնվելու դեպքում՝ հանձնելու օրվան հաջորդող օրվանից,

3) պատվիրված նամակով ուղարկվելու դեպքում՝ հետպատասխան տեղեկացման մեջ նշված ծանուցման ստացման կամ որևէ հիմքով նամակը փոստի ծառայության կողմից հետ վերադարձվելու հաջորդող օրվանից,

4) ծանուցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրվելու դեպքում՝

ա. ծանուցումն ընթերցելուն հաջորդող օրվանից, եթե ծանուցումը տեղադրելուց հետո՝ 1 օրվա ընթացքում, ստացվել է ծանուցման ընթերցման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկացում,

բ. ծանուցող անձի կողմից հեռախոսազանգով տեղեկացնելու օրվան հաջորդող օրվանից, եթե ծանուցումը տեղադրելուց հետո՝ 1 օրվա ընթացքում, ծանուցող անձը չի ստանում ծանուցման ընթերցման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկացում և ծանուցվող անձին հեռախոսազանգի միջոցով է տեղեկացնում ծանուցման վերաբերյալ:

10. Ապահովադիրը սույն կանոններով նախատեսված ծանուցումն ստանալուց անմիջապես հետո պարտավոր է ծանուցմամբ նախատեսված տեղեկատվությունը փոխանցել իր հետ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովագրված անձին՝ կրելով վերջինի կողմից ծանուցումը փաստացի չստանալու հետ կապված բացասական հետևանքների համար պատասխանատվության ռիսկը:

11. Ապահովադիրը, Ապահովագրված անձը և տուժողը սույն կանոններով նախատեսված դիմումները, ինչպես նաև ստացված ծանուցումների վերաբերյալ իրենց համաձայնությունը կամ անհամաձայնությունը կամ սույն կանոններով նախատեսված ցանկացած այլ պատասխանները համապատասխան անձանց կարող են ներկայացնել հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով՝

1) առձեռն՝ համապատասխան անձի գրասենյակում, որի դեպքում անձի նույնականացումն ապահովելու նպատակով ներկայացվում է նաև անձը հաստատող փաստաթուղթը, իսկ ներկայացուցչի միջոցով հանդես գալու դեպքում՝ նաև համապատասխան գործողությունների իրականացման լիազորություններ ունենալու փաստը հավաստող փաստաթղթերը (նախկինում դրանք ներկայացված չլինելու դեպքում),

2) իրենց պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից համապատասխան անձանց այն էլեկտրոնային հասցեին, որից ստացվել է ծանուցումը, իսկ ծանուցումների հետ չկապված դիմումները՝ Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեին ուղարկելու միջոցով: Սույն ենթակետով նախատեսված եղանակով ուղարկված դիմումները, համաձայնությունները, անհամաձայնությունները և սույն կանոններով նախատեսված այլ պատասխանները համարվում են ստորագրված համապատասխան Ապահովադրի, Ապահովագրված անձի կամ տուժողի կողմից: Ընդ որում, սույն ենթակետում նշված եղանակը կիրառելի չէ այն դիմումների և պատասխանների համար, որոնցով սույն կանոններով սահմանված որևէ գումար ստանալու համար ներկայացվում է տվյալ Վկայագրում կամ նույն հարցին վերաբերող առձեռն ներկայացված դիմումում կամ պատասխանում նախատեսվածից տարբերվող բանկային հաշվեհամար:

12. Սույն կանոնների համաձայն՝ դիմումներին կամ պատասխաններին կից ներկայացման ենթակա փաստաթղթերն Ապահովադիրը, Ապահովագրված անձը և տուժողը սույն կանոններով նախատեսված համապատասխան անձանց կարող են ներկայացնել հետևյալ եղանակով՝

1) փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա նոտարական կարգով հաստատված պատճենը ներկայացվում է համապատասխան անձի գրասենյակ կամ ուղարկվում է նրա պաշտոնական փոստային հասցեին: Ընդ որում, Բյուրոն, ՊԿԱ-ն, ԴՍԱ-ն կամ ՀՊԱ-ն պարտավոր է գրասենյակում ներկայացված փաստաթուղթն անմիջապես պատճենահանել և հետ վերադարձնել այն ներկայացրած անձին, իսկ փոստով ուղարկված փաստաթղթի բնօրինակը մեկ օրվա ընթացքում պատճենահանել և փոստով հետ վերադարձնել այն ուղարկողի նշած եղանակով կամ փոստային հասցեով: Սույն ենթակետի համաձայն պատճենահանված փաստաթղթի վրա փաստաթուղթն ստացած անձի կողմից կատարում է «Բնօրինակն անձամբ տեսել եմ» նշումը, լրացվում տեսնելու ամսաթիվը և ստորագրվում: Սույն ենթակետով նախատեսված՝ Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի, ԴՍԱ-ի կամ ՀՊԱ-ի կողմից ստացված փաստաթղթի վերադարձման պահանջը չի տարածվում լիազորագրերի կամ դրանց նոտարական կարգով հաստատված պատճենների վրա,

2) փաստաթղթի պատճենը (լուսապատճենը) ներկայացվում է առձեռն՝ համապատասխան անձի գրասենյակում (որի դեպքում սույն կանոնների 11-րդ կետով սահմանված կարգով իրականացվում է դրանք ներկայացրած անձի նույնականացում) կամ ուղարկվում է պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից:

13. Սույն կանոնների համաձայն ԱՊՊԱ ոլորտում նախատեսված ցանկացած գործընթացի կազմակերպման, դրանում նախատեսված փաստաթղթերի փոխանակման, հարցումների կատարման և դրանց պատասխանների ստացման, համաձայնեցված հայտարարագրի լրացման, ելակետային տվյալների հավաքագրման, պատվերների տրամադրման, եզրակացությունների ստացման և ցանկացած այլ գործընթացի կազմակերպման համար կարող են ստեղծվել (ներդրվել) ԱՊՊԱ համակարգի համապատասխան մասնակիցների կողմից պարտադիր կիրառման ենթակա միասնական էլեկտրոնային հարթակներ, ծրագրային համակարգեր, բջջային հավելվածներ և ցանկացած այլ տեխնիկական լուծումներ (այսուհետ՝ միասնական էլեկտրոնային հարթակ): Միասնական էլեկտրոնային հարթակը ստեղծվում և դրա օգտագործման ուղեցույցները հաստատվում և փոփոխվում են Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից, հրապարակվում են Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային կայքում և պարտադիր են դրանց օգտագործողների համար: Որևէ գործընթացի շրջանակներում միասնական էլեկտրոնային հարթակի միջոցով ուղեցույցին համապատասխան ստացված կամ ստեղծված տեղեկատվությունը և (կամ) փաստաթուղթը և (կամ) կատարված գործողությունը Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի, ԴՍԱ-ի, ՀՊԱ-ի կամ փորձագետի կողմից համարվում է պատշաճ ստացված (ներկայացված, կատարված) տվյալ փաստաթղթին կամ տեղեկատվությանը փաստացի տիրապետելու պահից և ենթակա չէ լրացուցիչ ներկայացման դրանք ներկայացնելու պարտավորություն ունեցող անձի կողմից:

14. Սույն կանոններով նախատեսված ցանկացած գործընթացի շրջանակներում ներկայացված և (կամ) կիրառվող փաստաթղթերում պարունակվող տեղեկությունները ԱՊՊԱ ոլորտում համարվում են հավաստի, քանի դեռ սույն կանոններով սահմանված կարգով կամ ՀՀ օրենսդրության համաձայն տվյալ փաստաթուղթը կազմած անձանց կամ մարմինների, դրանց վերադաս մարմինների կողմից կամ դատական կարգով այլ փաստ չի հաստատվել, եթե այլ բան սահմանված չէ սույն կանոններով: Անձի՝ Ձև 11-ի համաձայն տրված գրավոր հայտարարության հիման վրա համապատասխան Ապահովագրողը կամ Բյուրոն կարող է այդ անձի հետ կապված ապահովագրական հատուցման գործընթացներում սույն կետով նախատեսված փաստաթղթերի՝ տվյալ

անձին վերաբերող տեղեկատվության փոխարեն հավաստի համարել Ձև 11-ով իրեն ներկայացված հայտարարության մեջ նշված տեղեկատվությունը: Ընդ որում՝ Ձև 11-ով ներկայացված հայտարարության մեջ նշված՝ փոփոխվող տեղեկատվությունը և դրա հետևանքները կիրառելի են միայն տվյալ անձի և հայտարարությունն ընդունած և դրան համաձայնություն տված Ապահովագրողի կամ Բյուրոյի միջև հարաբերություններում և չեն կարող դրվել այլ անձանց շահերին առնչվող գործընթացների հիմքում:

15. Սույն կանոններով նախատեսված դիմումները, պատասխանները կամ փաստաթղթերը սահմանված ժամկետում չներկայացնելու կամ տեղեկացումները սահմանված ժամկետում չկատարելու դեպքում համապատասխան ժամկետները կետանցած անձը զրկվում է դիմումը, փաստաթղթերը կամ պատասխանը ներկայացնելու արդյունքում առաջացող իրավունքից և (կամ) կրում է չտեղեկացման համար սահմանված բացասական հետևանքները, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամկետի բացթողումը սույն կանոններով սահմանված հիմքերով հարգելի է ճանաչվել դիմումը, պատասխանը կամ տեղեկացումն ստացած անձի կամ ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից կամ դատական կարգով:

16. Սույն կանոններով ժամկետի բացթողումը հարգելի է ճանաչվում, եթե ժամկետները բաց թողած անձն ապացուցում է հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության փաստը.

1) ժամկետի բացթողնման պատճառ է հանդիսացել տվյալ անձի անգիտակից վիճակում կամ այնպիսի իրավիճակում գտնվելը, որն անհնարին է դարձրել նրա կողմից սահմանված ժամկետում դիմումի, պատասխանի կամ փաստաթղթերի ներկայացումը կամ տեղեկացման պարտավորության կատարումը՝ ներառյալ ներկայացման ենթակա իրավասու պետական մարմնի ակտն ընդունված և (կամ) ուժի մեջ մտած չլինելու պատճառով, կամ եթե այդ անձը տեղյակ չի եղել և չէր կարող տեղյակ լինել համապատասխան գործողությունների կատարման հիմքերի մասին (ընդ որում, նման դեպքում, որպես տեղյակ չլինելու հիմնավոր պատճառ սույն կանոններով կարող է գնահատվել միայն անձի՝ Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության սահմաններից դուրս գտնվելը), և

2) անձը դիմումը կամ պատասխանը ներկայացրել է կամ տեղեկացման պարտավորությունը կատարել է սույն կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հիմքերը վերանալուց հետո՝ համապատասխան գործողության կատարման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետում:

17. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումների ներկայացման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետը սույն կետով նախատեսված դեպքերում սկսում է գործել հետևյալ պահից (մինչև այդ պահն ընկած ժամանակահատվածում համարելով, որ առկա են եղել դիմելն անհնարին դարձնող հանգամանքներ, ինչը տուժողի կողմից լրացուցիչ ապացուցման ենթակա չէ)՝

1) տուժողի իրավահաջորդի համար ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ համապատասխան ժառանգության վկայագիրն ստանալու օրվանից, իսկ ժառանգության վկայագիրն ստանալու նպատակով դիմում ներկայացնելու համար օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետում համապատասխան դիմում չներկայացնելու դեպքում՝ այդ ժամկետի վերջին օրվանից,

2) ապահովագրական պատահարի գծով իրավասու պետական մարմնի կողմից վարույթ և (կամ) դատական գործընթաց իրականացվելու դեպքում՝ այդ վարույթի և

(կամ) դատական գործընթացի գծով այնպիսի գործն ըստ էության լուծող կամ գործը կասեցնող ակտի ուժի մեջ մտնելու և տուժողի կողմից դրա ստանալու օրվանից, որով առաջին անգամ հաստատվել է ապահովագրական պատահարում տուժողին վնաս պատճառած անձի մեղավորությունը կամ մեղավորության ավելի բարձր աստիճանը,

3) տուժողի մահվանից հետո ծնված նրա երեխայի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ երեխայի ծնվելու օրվանից,

4) տուժողի խնամքի ներքո գտնվող և նրա մահվանից հետո՝ 5 տարվա ընթացքում, անաշխատունակ դարձած անձի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ այդ անձին անաշխատունակ ճանաչելու օրվանից:

18. Սույն կանոններով սահմանված ծանուցումները, տեղեկացումները և ցանկացած այլ հաղորդակցումները հավաստող փաստաթղթերը և (կամ) նյութերը, ինչպես նաև սույն կանոնների համաձայն հատուցման գործընթացում իրենց ներկայացված փաստաթղթերը Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի և ԴՍԱ-ի մոտ պահպանվում են՝

1) գույքին պատճառված վնասներով հատուցումների դեպքում՝ հատուցման (տվյալ գործով վերջին հատուցման) վճարման ամսաթվից հետո՝ առնվազն 3 տարի ժամկետով,

2) անձնական վնասներով հատուցումների դեպքում՝ հատուցման (տվյալ գործով վերջին հատուցման) վճարման ամսաթվից հետո առնվազն 10 տարի ժամկետով:

19. Ծանուցումները, տեղեկացումները և ցանկացած այլ հաղորդակցումները հավաստող փաստաթղթեր և (կամ) նյութեր են համարվում՝

1) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումն էլեկտրոնային փոստով ուղարկման դեպքում՝ համակարգչում և (կամ) փոստային սերվերում պահպանված՝ ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցումը, որտեղ պետք է հստակ տեսանելի լինի, թե ում, երբ և ինչ տեղեկատվություն է ուղարկվել,

2) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումն ստորագրությամբ առձեռն հանձնվելու դեպքում՝ ստացման մասին հասցեատիրոջ ստորագրության նշումով ծանուցման մեկ օրինակը կամ պատճենը,

3) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը պատվիրված նամակով ուղարկվելու դեպքում՝ տվյալ ծանուցման գծով ստացված հետպատասխան տեղեկացման կտրոնը,

4) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրելու դեպքում՝ ծանուցումն իրականացրած անձի սերվերի և (կամ) համակարգչի վրա ծանուցումը տեղադրելը, ընթերցելը և դրանց ժամկետները հավաստող լոգերը, իսկ սույն կանոնների 9-րդ կետի 4)-րդ ենթակետի «բ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերում՝ նաև հեռախոսային ձայնագրությունը,

5) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը հեռախոսազանգով իրականացնելու դեպքում՝ տվյալ հեռախոսազանգի ամբողջական ձայնագրությունը:Սույն կանոններով նախատեսված ծանուցումների, տեղեկացումների և ցանկացած այլ հաղորդակցումների, ինչպես նաև ներկայացված փաստաթղթերի՝ սույն կանոններով նախատեսված ժամկետներում չպահպանելու բացասական հետևանքների ռիսկը կրում է տվյալ ծանուցումը, տեղեկացումը, ցանկացած այլ հաղորդակցումը և փաստաթուղթը պահպանելու պարտավորություն ունեցող անձը:

20. Սույն կանոններով նախատեսված այն դեպքերում, երբ ծանուցման պարտականություն ունեցող անձը համընկնում է ծանուցվող անձի հետ, այդ մասով ծանուցման պարտականությունը դադարում է:

21. Այն դեպքում, երբ սույն կանոնների համաձայն՝ Բյուրոյի կամ Ապահովագրողների կողմից ծանուցման ենթակա փաթեթում ներառված են լուսանկարներ և (կամ) տեսանյութեր, որոնք պարունակում են տվյալ գործընթացում ներգրավված անձանցից բացի այլ ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ ակնհայտ գաղտնիք պարունակող պատկերներ, ապա տվյալ մասը պետք է տեխնիկական եղանակով անհասանելի դարձվի հասցեատերերի համար:

22. ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվում են սույն կանոնների **Հավելված 1**-ով սահմանված հետևյալ տիպային ձևերը՝

Ձև 1	Ձև 1.1՝ Վկայագրի ձևը
	Ձև 1.2՝ Ապահովագրավճարի հերթական մասի վճարման և դրա չվճարման հետևանքների վերաբերյալ հիշեցում - ծանուցում
	Ձև 1.3՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման արդյունքում վերադարձվող (վճարման ենթակա) ապահովագրավճարի հաշվարկ – ծանուցում
	Ձև 1.4՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը
Ձև 2	Ձև 2.1՝ Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.2՝ Անձնական վնասների գծով ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.3՝ Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.4՝ Ապահովագրական հատուցման գործընթացը դադարեցնելու վերաբերյալ ծանուցում
Ձև 3	Պատահարում կողմերի մեղավորության մասով նախնական նշումների վերաբերյալ համաձայնություն ստանալու վերաբերյալ հարցում
Ձև 4	Փորձաքննություն (նախնական զննություն) կատարելու վերաբերյալ պատվեր *(պատվիրատուից փորձագետին)*
Ձև 5	Ձև 5.1՝ Պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5. 2՝ Վնասների գնահատման փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5. 3՝ Վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության ակտ
Ձև 6	Փորձաքննության (նախնական զննության) արդյունքների (անհնարինության) ծանուցում *(փորձագետից պատվիրատուին)*
Ձև 7	Ձև 7.1՝ Վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության ակտի ծանուցում *(ԴԱՄ-ից շահագրգիռ անձանց)*
	Ձև 7.2՝ Փորձաքննության արդյունքների և ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ ծանուցում-որոշում *(կիրառելի է Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում)*

	Ձև 7.3՝ Փորձաքննության արդյունքների և ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ ծանուցում-որոշում *(կիրառելի է Ստանդարտ հատուցման հատուցման գործընթացի դեպքում)*
Ձև 8	Ձև 8.1՝ Լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ դիմում
	Ձև 8.2՝ Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ Բյուրոյին ներկայացվող դիմում
Ձև 9	Ձև 9.1՝ Կրկնակի (լրացուցիչ) փորձաքննության նշանակման (մերժման) մասին ծանուցում
	Ձև 9.2՝ Կրկնակի փորձաքննության արդյունքների ծանուցում
Ձև 10	Ապահովագրական հատուցման վճարման վերաբերյալ ծանուցում ԴՍԱ-ից ՀՊԱ-ին (ՀՊԱ-ներին)
Ձև 11	Հայտարարություն տեղեկատվության ճշգրտման վերաբերյալ

23. Սույն գլխով նախատեսված բոլոր տիպային ձևերում արտացոլված՝

1) տեղեկությունների տրամադրումը և (կամ) փաստաթղթերի կցումը համարվում է սույն կանոններով նախատեսված պարտադիր պահանջ համապատասխան փաստաթուղթը ներկայացնող (ծանուցող) անձի համար, եթե այլ բան սահմանված չէ տվյալ տիպային ձևում,

2) բոլոր դաշտերը ենթակա են պարտադիր լրացման, ընդ որում՝ եթե կոնկրետ տողը կամ դաշտը նախատեսված է միայն կոնկրետ դեպքերում լրացման համար, ապա այդ տողը կամ դաշտը փաստաթղթում փաստացի արտացոլվում և լրացվում է միայն համապատասխան դեպքերում,

3) տեքստը կազմվում է համակարգչի առնվազն 10 տառաչափով՝ բացառությամբ տիպային օրինակներով նախատեսված տողատակի նշումների, որոնք պետք է լինեն առնվազն 8 տառաչափով:

24. Բյուրոն և Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքերում մշտապես ապահովում են ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում սույն կանոններով նախատեսված այն տիպային ձևերի հրապարակումը՝ յուրաքանչյուրն իր մասով լրացված վավերապայմանների նշումով, որոնք ենթակա են լրացման և (կամ) ներկայացման Ապահովադիրների, Ապահովագրված անձանց և (կամ) տուժողների կողմից:

25. Սույն կանոններով նախատեսված՝ ծանուցվող անձանց գործողությունների և իրավունքների ուղեցույցը հաստատվում է Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից՝ հիմք ընդունելով Օրենքով, այլ իրավական ակտերով և Բյուրոյի կանոններով նախատեսված կարգավորումները: Սույն կետում նշված ուղեցույցը մշտապես հրապարակվում է Բյուրոյի և Ապահովագրողների պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

26. Բյուրոն, ՊԿԱ-ն, ԴՍԱ-ն և ՀՊԱ-ն ԱՊՊԱ ոլորտում իրավունք չունեն օգտագործել սույն գլխով նախատեսված տիպային ձևերից տարբերվող ցանկացած այլ փաստաթղթեր՝ անկախ դրանց օգտագործման նպատակից: Բյուրոյի, ԴՍԱ-ի կամ ՀՊԱ-ի կողմից ԱՊՊԱ ոլորտում ցանկացած նպատակով սույն գլխով չնախատեսված փաստաթղթերի օգտագործումը որևէ իրավական հետևանք չի առաջացնում:

ԳԼՈՒԽ 3. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՈՂՄԵՐԸ

27. ԱՊՊԱ պայմանագրի կողմեր են համարվում Վկայագրի համապատասխան դաշտերում նշված Ապահովագրողը և Ապահովադիրը: Սույն կանոնների և Վկայագրի դրույթներն ու պահանջները պարտադիր են պայմանագրի կողմերի համար: Այն դեպքում, երբ Ապահովադիրն Ավտոտրանսպորտային միջոցը վարման է հանձնում այլ անձի, ապա Ապահովադիրը պարտավոր է վերջիններին տեղեկացնել սույն կանոններով նախատեսված պարտավորությունների անվերապահ կատարման մասին: Նման պարտավորությունների չկատարման առնչությամբ ապահովագրական հատուցումների հետ կապված բացասական հետևանքների պատասխանատվությունը կրում է Ապահովադիրը՝ բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

ԳԼՈՒԽ 4. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ

28. ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովագրության օբյեկտ են համարվում Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) այն գույքային շահերը, որոնք կապված են Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) քաղաքացիական պատասխանատվության հետ, որն առաջանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից տուժողին կամ նրա գույքին պատճառված Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված վնասների գծով:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 5. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

29. ԱՊՊԱ պայմանագրերը կնքվում են անձի բանավոր կամ գրավոր դիմումի (պահանջի)՝ ներառյալ համապատասխան էլեկտրոնային միջավայրում կատարված հարցման համաձայն և Օրենքի և սույն կանոնների շրջանակներում նրա համար նախընտրելի պայմաններով, բացառությամբ ապահովագրավճարի վճարման կարգին և ժամկետին վերաբերող պայմանի, որը համաձայնեցվում է կողմերի միջև: Ապահովագրողները պարտավոր են անձի պահանջը և սույն կանոններով նախատեսված փաստաթղթերն ու տեղեկություններն ստանալուց անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան՝ մինչև հինգ Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրի կնքման դեպքում 1 օրվա ընթացքում, իսկ հինգ և ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրերի կնքման դեպքում՝ 3 օրվա ընթացքում, վերջինիս հետ կնքել ԱՊՊԱ պայմանագիր կամ 2 օրվա ընթացքում գրավոր պատասխանել մերժման մասին՝ նշելով նաև մերժման հիմնավորումները:

29.1. Ապահովագրողները պարտավոր են Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում գրանցված՝ իրենց անունից ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեություն իրականացնելու իրավունք ունեցող առևտրային բանկերի և «Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ ցանցային վաճառքներ կազմակերպող ապահովագրական գործակալներ) հետ ունենալ գրավոր համաձայնություն հետևյալի վերաբերյալ.

1) տվյալ ապահովագրական գործակալը պարտավոր է ցանկացած այլ Ապահովագրողի կողմից պահանջ ներկայացվելու դեպքում նրա հետ կնքել ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման պայմանագիր,

2) տվյալ ապահովագրական գործակալը պարտավոր է ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքել Ապահովադրի նախընտրած Ապահովագրողի անունից, եթե վերջինի հետ ունի ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման պայմանագիր:

29.2. Ապահովագրական գործակալի կողմից սույն կանոնների 29.1-րդ կետով սահմանված որևէ պահանջի խախտման դեպքում Ապահովագրողները պարտավոր են Բյուրոյի հետ համաձայնեցված կարգով դադարեցնել տվյալ ապահովագրական գործակալի հետ կնքված պայմանագիրը՝ ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման մասով:

30. Ապահովագրողներն ԱՊՊԱ պայմանագրերը կնքում են անձամբ կամ իրենց կողմից լիազորված անձանց (ներառյալ ապահովագրական գործակալների) միջոցով: ԱՊՊԱ պայմանագիրը սույն կանոններով նախատեսված կարգով և դեպքերում կարող է կնքվել նաև Ապահովադրի կողմից առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով՝ ներառյալ ինտերնետային կայքի, վճարային համակարգերի, տերմինալների միջոցով և բջջային հավելվածներով (այսուհետ՝ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքում): Ընդ որում՝ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքվող պայմանագրերը համարվում են առանց ապահովագրական գործակալի միջնորդության կնքված պայմանագրեր: Ապահովագրական ընկերության կողմից պատշաճ լիազորված անձի՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալի հետ ~~ցանկացած եղանակով՝ ներառյալ~~կնքված, ինչպես նաև առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիրն Ապահովադրի տեսանկյունից բոլոր դեպքերում համարվում է տվյալ ապահովագրական ընկերության հետ պատշաճ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիր, և ապահովագրական ընկերության լիազորված անձի կողմից իր լիազորությունների շրջանակն անցնելու, զեղծարարության, պայմանագիրը փաստացի չհաշվառվելու և նմանատիպ այլ հանգամանքների բացասական հետևանքների ռիսկը կրում է Ապահովագրողը, բացառությամբ սույն կանոնների 37-րդ կետի համաձայն Ապահովադրի վրա դրված ռիսկերի:

31. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար անձի կողմից ներկայացված կամ ՊԿԱ-ի կողմից այլ անձից օրինական եղանակով ինքնուրույնաբար ստացած փաստաթղթերը (դրանցում պարունակվող տվյալները) կամ տեղեկությունները կարող են օգտագործվել կամ փոխանցվել այլ Ապահովագրողներին կամ այլ անձանց այդ փաստաթղթերում կամ ԱՊՊԱ պայմանագրում արտացոլված տեղեկությունների ստուգման, որևէ ԱՊՊԱ պատահարում պատճառված վնասների հատուցման գործընթացը հավուր պատշաճի իրականացնելու, հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի իրավունքի արդյունավետ իրականացման և ԱՊՊԱ ոլորտում անհրաժեշտ այլ գործողություններ իրականացնելու համար: Նշված տվյալները կարող են օգտագործվել ԱՊՊԱ պայմանագրի վերակնքման մասին Ապահովադրին տեղեկացնելու նպատակով միայն տվյալ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից:

32. Վկայագրի ձևը և հավելվածը, իսկ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում և կարգով կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում՝ տրամադրվող ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի ձևը սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 1**-ով (**Ձև 1.1**~~), իսկ:~~՝ Վկայագրի ձևը և հավելվածը, **Ձև 1.4**՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը): Վկայագիրը կազմելու տեխնիկական պահանջները և Վկայագիրը լրացնելու հրահանգը, ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը լրացնելու հրահանգը, ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման ժամանակ

պահանջվող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագրի ձևը սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 2**-ով (**Հավելված 2.1**՝ Վկայագիրը կազմելու տեխնիկական պահանջները և Վկայագիրը լրացնելու հրահանգը, **Հավելված 2.**1.1՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը լրացնելու հրահանգը, **Հավելված 2.**2՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, **Հավելված 2.3**՝ ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագրի ձևը): Ապահովագրողին (ներառյալ իր լիազորված անձի կամ ապահովագրական գործակալի միջոցով) արգելվում է ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու համար իրեն դիմած անձից պահանջել **Հավելված 2.2**-ով չնախատեսված տեղեկություններ կամ փաստաթղթեր կամ այդպիսի տեղեկությունների (փաստաթղթերի) ներկայացումը համարել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման նախապայման կամ այդպիսի տեղեկությունների (փաստաթղթերի) չներկայացման հիմնավորմամբ ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքել Ապահովադրի վիճակը վատթարացնող պայմաններով:

33. Վկայագրի դաշտերը լրացվում են սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և Ապահովադրի կողմից ներկայացված (հայտարարված) տեղեկությունների հիման վրա: ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված տեղեկությունները, ինչպես նաև ապահովագրավճարի հաշվարկման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությունը Ապահովագրողը կարող է նաև օրինական եղանակով ինքնուրույնաբար իրական ժամանակի ռեժիմում ստանալ ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից, եթե վերջինս ինտեգրված է այլ համապատասխան տեղեկատվական համակարգերի հետ, այդ համակարգերը ներառում են պահանջվող համապատասխան տեղեկատվությունը, և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին առկա չեն տեխնիկական խոչընդոտներ նշված տվյալների ստացման համար: Ընդ որում, նման հնարավորության առկայության դեպքում Ապահովագրողը Վկայագրի կնքման համար պարտավոր է հիմք ընդունել ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից ստացված տվյալները՝ անկախ Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում արտացոլված տեղեկությունների հետ դրանց անհամապատասխանության հանգամանքից:

34. ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվում է Ապահովադրի համար նախընտրելի՝ Օրենքով թույլատրված ժամկետով, բացառությամբ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշի բացակայության հիմքով նույնացման (VIN) համարի կամ թափքի համարի հիման վրա կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի, որոնք կնքվում են բացառապես տասն օր ժամկետով:

35. Վկայագրի՝ ՊԿԱ-ի օրինակին պարտադիր կցվում են Ապահովադրի կողմից ներկայացված և սույն կանոններով նախատեսված այն փաստաթղթերի պատճենները, որոնք հիմք են հանդիսացել Վկայագրի համապատասխան դաշտերի լրացման համար՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Վկայագրում տեղեկատվության լրացման համար հիմք են հանդիսացել սույն կանոններով սահմանված կարգով ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից ինքնաշխատ ստացված տվյալները, որոնց մասով փաստաթղթերի պատճենները Վկայագրին կցելը պարտադիր չէ:

36. ԱՊՊԱ պայմանագիրը կարող է կնքվել առցանց էլեկտրոնային եղանակով, եթե բավարարված են հետևյալ պայմանները միաժամանակ՝

1) ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվում է անձամբ Ապահովադրի կողմից,

2) առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման հնարավորություններն Ապահովագրողի կողմից սահմանափակված չեն Օրենքով և սույն կանոններով նախատեսված Ապահովադիրների և ավտոտրանսպորտային միջոցների որևէ խմբի, ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործման նպատակի, պայմանագրի գործողության ժամկետի և ապահովադրի համար նախընտրելի ցանկացած այլ պայմանով կնքման համար՝ բացառությամբ ապահովագրավճարի վճարման կարգին և ժամկետին վերաբերող պայմանի,

3) Վկայագրում Ապահովադիրը չի նշում բանկային հաշվեհամար կամ նշում է նախկինում առցանց էլեկտրոնային եղանակից տարբերվող՝ սույն կանոններով նախատեսված այլ եղանակներով կնքված Վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարը:

37. ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային ~~տարբերակով~~եղանակով կնքվելու դեպքում սույն կանոններով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար նախատեսված փաստաթղթերը չեն ներկայացվում ՊԿԱ-ին, և դրանց տիրապետելու և այդ տվյալներն առցանց մուտքագրելու միջոցով Օրենքի համաձայն Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու իրավասություն ունենալու համապատասխան հիմքերի առկայության, ինչպես նաև մուտքագրվող տվյալների՝ իրականությանը համապատասխանելու համար պատասխանատվությունը (բացասական հետևանքների ռիսկը) կրում է Ապահովադիրը:

38. ~~ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում~~ ՊԿԱ-ն ~~կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի~~ Վկայագրի էլեկտրոնային տարբերակը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահից անմիջապես հետո~~՝ մեկ օրվա~~, բայց ոչ ուշ, քան 10 րոպեի ընթացքում~~,~~ ուղարկում է Ապահովադրի պատշաճ էլեկտրոնային հասցեին, իսկ կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում կնքման պահին անձին տերմինալի միջոցով տրամադրվում է նաև սույն կանոններով նախատեսված ԱՊՊԱ վճարման կտրոն: Ընդ որում՝ ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում պայմանագրի կնքման պահ է համարվում համապատասխան էլեկտրոնային միջավայրում գործարքի հաստատման մասին հաղորդագրության արտացոլման պահը:

39. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո Վկայագրի հետ միասին Ապահովադրին (նրա կողմից լիազորված անձին) տրվում է Բյուրոյի կայքում հրապարակված համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշը: Առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու դեպքում Ապահովադիրը (նրա կողմից լիազորված անձը) պայմանագիրը կնքելուց հետո ցանկացած ժամանակ, կարող է համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշն ստանալ ՊԿԱ-ի գլխամասային գրասենյակից կամ մասնաճյուղերից կամ նրա ցանկացած գործակալից, ինչպես նաև Բյուրոյի գրասենյակից: Բոլոր դեպքերում ցանկացած անձ համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշը կարող է ներբեռնել Բյուրոյի պաշտոնական կայքից: Բյուրոն իր կայքում մշտապես ապահովում է համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշի հրապարակումը և դրա լրացման հրահանգը:

40. ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ կատարվում են ՊԿԱ-ի և Ապահովադրի միջև **Հավելված 2.3**-ով սահմանված ձևով համաձայնագիր կնքելու միջոցով, որի նկատմամբ, կիրառելիության դեպքում, տարածվում են ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման նկատմամբ սահմանված պահանջները, բացառությամբ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքմանը վերաբերող դրույթների: Ընդ որում, կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխման ենթակա չէ Ապահովադիրը և ՊԿԱ-ն:

ԳԼՈՒԽ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

41. ԱՊՊԱ պայմանագրի համաձայն՝ ապահովագրական պատահար (ԱՊՊԱ պատահար) է համարվում Ապահովադրի և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցն (միջոցներն) օրինական հիմքերով տիրապետող այլ անձի (անձանց) կողմից տվյալ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով տուժող անձին (անձանց) հետևյալ վնասների պատճառումը.

1) անձնական վնասներ, որոնք ներառում են տուժողի առողջությանը պատճառված վնասները և դրանց հետևանքով կորցրած աշխատավարձը (եկամուտները), ինչպես նաև տուժողի մահը,

2) գույքին պատճառված վնասներ, որոնք ներառում են տուժողի ավտոտրանսպորտային միջոցի վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը, տուժողին պատկանող այլ գույքի վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը, ինչպես նաև վնաս պատճառող Ավտոտրանսպորտային միջոցին կամ դրա կցորդին (կիսակցորդին) կցված կամ դրանց մեջ (վրա) գտնվող և սեփականության իրավունքով տուժողին պատկանող գույքին պատճառված վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը:

42. ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովադիրը պարտավոր է ՊԿԱ-ին ոչ ուշ, քան 10 օրվա ընթացքում, իսկ ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակի փոփոխման վերաբերյալ՝ նախապես, հայտնել ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքելիս սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և (կամ) Ապահովադրի կողմից ներկայացված (հայտարարված) այն տեղեկություններում կատարված փոփոխությունների մասին, որոնք հիմք են ընդունվել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար, եթե այդ փոփոխությունները կարող են որակապես ազդել ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա: Ընդ որում, սույն գլխի իմաստով՝ ապահովագրական ռիսկի մեծանալու վրա որակապես ազդող փոփոխություններ են համարվում այն փոփոխությունները, որոնց պայմաններում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման դեպքում ենթակա կլիներ վճարման ավելի բարձր ապահովագրավճար: ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովադիրը պարտավոր է ՊԿԱ-ին սույն կետում նախատեսված ժամկետում հայտնել նաև Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշի փոփոխության մասին և ՊԿԱ-ի հետ կնքել Վկայագրում փոփոխություն կատարելու վերաբերյալ համաձայնագիր:

43. Բոլոր դեպքերում ապահովագրական ռիսկի մեծանալու կամ նվազելու վրա որակապես ազդող փոփոխություն չի համարվում ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովադրի Բոնուս-Մալուս դասի փոփոխությունը:

44. Ապահովագրական ռիսկի փոփոխման վրա որակապես ազդող փոփոխության մասին տեղեկացված ՊԿԱ-ն կամ Ապահովադիրն իրավունք ունեն միմյանցից պահանջելու Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի, Օրենքի և սույն կանոնների շրջանակներում փոփոխել Վկայագրի պայմանները կամ ճշգրտել ապահովագրավճարի չափն ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության մնացած ժամանակահատվածի համար:

45. Ապահովադրի կողմից սույն գլխով սահմանված տեղեկացման պարտականությունը պատշաճ կերպով չկատարվելու դեպքում փոփոխված հանգամանքները համարվում են առկա ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքելու պահից, որոնց մասին սուտ տեղեկություններ հայտնած Ապահովադիրը կրում է սույն կանոններով նախատեսված պատասխանատվությունը:

ԳԼՈՒԽ 7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐ ՉՀԱՄԱՐՎՈՂ ԴԵՊՔԵՐԸ, ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐԻ ՉԱՓԸ

46. ԱՊՊԱ պատահար չեն համարվում և ԱՊՊԱ պայմանագրի շրջանակներում ենթակա չեն հատուցման Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով հետևյալ վնասների պատճառումը՝

1) անհաղթահարելի ուժի (ֆորս մաժոր) հետևանքով առաջացած պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները,

2) ահաբեկչական, ռազմական գործողությունների, խռովությունների կամ զանգվածային անկարգությունների հետևանքով առաջացած պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները,

3) վտանգավոր թափոնների տեղափոխման ժամանակ պատճառված վնասները, եթե դրանք կապված են բացառապես վտանգավոր թափոնների հետ,

4) տուժողի դիտավորության հետևանքով տվյալ տուժողին պատճառված վնասները,

5) պետական սեփականություն համարվող բուսական կամ կենդանական աշխարհին, օդին, մակերևութային կամ ստորգետնյա ջրերին, ընդերքին պատճառված վնասները,

6) արվեստի գործերին, թանկարժեք զարդերին, քարերին կամ մետաղներին պատճառված վնասները,

7) բեռների փոխադրման պայմանագրով փոխադրվող բեռներին պատճառված վնասները,

8) օրենքով նախատեսված այլ վնասներ:

47. Ապահովագրական պատահարի ժամանակ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրով տուժող չեն համարվում և դրա շրջանակներում ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքից չեն օգտվում՝

1) Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատերը և պատահարի պահին այն տիրապետող այլ անձը, ինչպես նաև Ապահովադիրը,

2) անձինք, ովքեր գտնվել են հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած Ավտոտրանսպորտային միջոցի մեջ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ անձինք տեղյակ չեն եղել, որ Ավտոտրանսպորտային միջոցը հափշտակված կամ առանց հափշտակության

նպատակի ապօրինաբար տիրացած է եղել, կամ Ավտոտրանսպորտային միջոցի մեջ գտնվել են իրենց կամքին հակառակ.

3) Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ կամ օրինական հիմքով այն տիրապետող այլ անձի ընտանիքի անդամները՝ գույքին պատճառված վնասների մասով:

48. ԱՊՊԱ ոլորտում չհատուցվող գումարի չափը 0 ՀՀ դրամ է:

ԳԼՈՒԽ 8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐԸ

49. Ապահովագրական գումարը ապահովագրական պատահարի դեպքում Ապահովագրողի կողմից տուժողին կամ Օրենքով և (կամ) սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում այլ անձանց վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման առավելագույն չափն է:

50. ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկ Ավտոտրանսպորտային միջոցի հետ կապված ապահովագրական գումարը մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով յուրաքանչյուր տուժողին պատճառված վնասների գծով կազմում է՝

1) անձնական վնասների համար՝ երեք միլիոն երեք հարյուր հազար ՀՀ դրամ,

2) գույքին պատճառված վնասների համար՝ մեկ միլիոն ութ հարյուր հազար ՀՀ դրամ:

51. ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով բոլոր տուժողներին պատճառված վնասների հանրագումարի գծով ապահովագրական գումարը կազմում է՝

1) անձնական վնասների համար՝ երեսուներեք միլիոն ՀՀ դրամ,

2) գույքին պատճառված վնասների համար՝ տասնութ միլիոն ՀՀ դրամ՝ բացառությամբ մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով յուրաքանչյուր ավտոտրանսպորտային միջոցին և այդ ավտոտրանսպորտային միջոցին կամ դրա կցորդին (կիսակցորդին) կցված կամ դրանց մեջ (վրա) գտնվող՝ այլ անձանց պատկանող գույքին պատճառված վնասների, որոնց հանրագումարի գծով ապահովագրական գումարը մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով կազմում է մեկ միլիոն ութ հարյուր հազար ՀՀ դրամ:

52. Պատահարի հետևանքով տուժողների վնասներն ապահովագրական գումարը գերազանցելու դեպքում հատուցվող գումարը տուժողների միջև բաշխվում է Օրենքով սահմանված կարգով:

53. Բյուրոյի կողմից իրականացվող հատուցումների գործընթացում ապահովագրական գումարը սահմանված է Օրենքով:

54. Ապահովագրական գումարը պայմանագրի գործողության ընթացքում ենթակա չէ նվազեցման՝ անկախ այդ ընթացքում ապահովագրական պատահարների դիմաց վճարված ապահովագրական հատուցումների ծավալից և քանակից:

ԳԼՈՒԽ 9. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

55. ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրավճարների հաշվարկման մեթոդաբանությունը՝ ներառյալ հիմնական և բազային ապահովագրավճարների նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը, ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքները, Բոնուս-Մալուս համակարգի կիրառման կարգը, Բոնուս-

Մալուս գործակիցների մեծությունները և Ապահովագրողների կողմից ապահովագրավճարի սահմանման և դրա կիրառման գործընթացի նկատմամբ նվազագույն պահանջները սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 3**-ով:

ԳԼՈՒԽ 10.ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

56. Ապահովագրավճարը վճարվում է Վկայագրում նշված չափով և ժամկետներում:

57. Ապահովագրավճարի վճարման եղանակը՝ միանվագ կամ տարաժամկետ (վերջինի դեպքում՝ նաև վճարման նվազագույն պարբերականությունը և չափերը) որոշվում և Վկայագրում ամրագրվում են Ապահովադրի և ՊԿԱ-ի փոխադարձ համաձայնությամբ: Ընդ որում, ֆիզիկական անձ Ապահովադիրների հետ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերով ապահովագրավճարն ամբողջությամբ պետք է փաստացի վճարվի ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին, իսկ Ապահովադրի կողմից ապահովագրավճարի վճարումը բանկային փոխանցման միջոցով կատարվելու դեպքում՝ կնքման պահից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

58. Վկայագրով սահմանված ապահովագրավճարի վճարումը կարող է կատարվել՝

1) կանխիկ կերպով՝

ա. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին մասը) ՊԿԱ-ի գրասենյակում համապատասխան աշխատակցին կամ ՊԿԱ ապահովագրական գործակալին անմիջապես վճարելու (գումարը նրան հանձնելու) միջոցով, ինչպես նաև առցանց էլեկտրոնային եղանակով՝ վճարային տերմինալների միջոցով վճարում կատարելու միջոցով,

բ. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո՝ Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում, վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին կամ հետագա մասերը) Վկայագրում կամ ՊԿԱ-ի կողմից ներկայացված վճարման հաշվում նշված բանկային հաշվին վճարելու կամ ՊԿԱ-ի դրամարկղ վճարելու միջոցով,

2) անկանխիկ կերպով՝

ա. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին մասը) առցանց եղանակով ինտերնետային կայքի, վճարային համակարգերի կամ բջջային հավելվածների միջոցով վճարումներ կատարելու միջոցով,

բ. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո՝ Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում, վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին կամ հետագա մասերը) Վկայագրում կամ ՊԿԱ-ի կողմից ներկայացված վճարման հաշվում նշված բանկային հաշվին փոխանցում կատարելու միջոցով:

59. Սույն կանոնների 58-րդ կետի 1-ին ենթակետի «ա» և 2-րդ ենթակետի «ա» պարբերություններով նախատեսված դեպքերում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման և դրանով նախատեսված ապահովագրավճարի (դրա առաջին մասի) վճարման գործընթացները համարվում են մեկ միասնական (անբաժանելի) ամբողջություն՝ արդյունքում ստեղծվող և Ապահովադրին տրվող մեկ միասնական փաստաթղթով՝ կնքված Վկայագրով: Սույն կանոնների 58-րդ կետի 1-ին ենթակետի «բ» և 2-րդ ենթակետի «բ» պարբերություններով նախատեսված դեպքերում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումը և դրանով նախատեսված ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հետագա մասերի) վճարումը համարվում են սույն կանոններով նախատեսված առանձին գործընթացներ՝ յուրաքանչյուր գործընթացի արդյունքում ստեղծվող առանձին

փաստաթղթերով՝ համապատասխանաբար Վկայագրով և վճարման հիմքը հավաստող փաստաթղթով (անդորրագրով):

ԳԼՈՒԽ 11. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ

60. ԱՊՊԱ պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում կնքման պահից, եթե Ապահովագրողը պայմանագրում, որպես գործողության ժամկետի սկիզբ չի նշում կնքման պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ժամկետի ավարտին հաջորդող պահը, կամ եթե Ապահովագրողը և Ապահովադիրը փոխադարձ համաձայնությամբ չեն սահմանում, որ այն ուժի մեջ է մտնում նշված ժամկետներից ավելի ուշ ժամկետում: Ամեն դեպքում՝

1) Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով Հայաստանի Հանրապետության տարածք վարելու միջոցով մուտք գործող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում կնքման պահից,

2) այլ անձին սեփականության իրավունքի փոխանցման գործընթացում գտնվող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում կնքման պահից, բայց ոչ շուտ, քան Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը իրավասու պետական մարմնի կողմից նոր սեփականատիրոջ անունով գրանցելը և Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառելը:

61. ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողությունը դադարում է Վկայագրի «Ապահովագրության ժամկետը» դաշտում նշված ավարտի ժամկետը լրանալու պահից:

62. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերը, յուրաքանչյուր հիմքի դեպքում ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարման պահը և ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման դեպքերը, ինչպես նաև վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարի հաշվարկման կարգն ու պայմանները սահմանված են **Հավելված 4**-ով: ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարն ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարեցման ամսաթվին հաջորդող 2 օրերի ընթացքում փոխանցվում է Վկայագրում կամ ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարեցման դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին, իսկ նման հաշվեհամարի բացակայության դեպքում՝ ՀՀ-ում գործող որևէ առևտրային բանկում ՊԿԱ-ի համապատասխան բանկային հաշվեհամարին՝ ստացողի անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալների նշումով և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից ստացողին վճարելու հանձնարարականով:

63. Այն դեպքում, երբ Վկայագրում նշված են մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցներ և **Հավելված 4**-ով սահմանված պայմանագրի դադարման հիմքերը վերաբերում են դրանցից ոչ բոլորին, ապա պայմանագիրը դադարեցվում է միայն տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) մասով, և **Հավելված 4**-ով սահմանված հաշվարկները կատարվում են միայն այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) մասով:

ԳԼՈՒԽ 12. ԿՈՂՄԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՎՆԱՍՄԱՆ (ԽՈՏԱՆՄԱՆ), ԿՈՐՍՏԻ, ՀԱՓՇՏԱԿՄԱՆ ԿԱՄ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐՈՒՄ

64. Վկայագրի վնասման (խոտանման), կորստի, հափշտակման կամ ոչնչացման դեպքում այն ենթակա է փոխարինման կրկնօրինակով:

65. Վկայագրի կրկնօրինակ ստանալու նպատակով Ապահովադիրը կորստից հետո ցանկացած ժամկետում դիմում է տվյալ Վկայագրով ՊԿԱ-ին և վերջինի որևէ բանկային հաշվին վճարում է նրա կողմից «Կրկնօրինակ վկայագրի տրամադրման համար» սահմանված ծառայության վճարը (առկայության դեպքում), որը չի կարող 1.000 ՀՀ դրամից ավելի լինել:

66. Սույն կանոնների 65-րդ կետով սահմանված վճարումն ստանալուց հետո ՊԿԱ-ն Ապահովադրին տրամադրում է Վկայագրի կրկնօրինակը՝ Վկայագրի վրա սահմանված կարգով կատարելով «ԿՐԿՆՕՐԻՆԱԿ» նշագրում՝ ՊԿԱ-ի գրասենյակ Ապահովադրի (նրա կողմից լիազորված անձի) ներկայանալուց և համապատասխան անդորրագիրը ներկայացնելուց անմիջապես հետո կամ Ապահովադրի համապատասխան պահանջից անմիջապես հետո, եթե ՊԿԱ-ն այդ ծառայության համար որևէ վճար չի սահմանել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 13.ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ԽՄԲԵՐԸ

67. ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական պատահարների և հատուցման դիմումների կարգավորման գործընթացները տարանջատվում են երկու հիմնական խմբերի՝

1) Պարզեցված ընթացակարգով ապահովագրական պատահարների և հատուցումների կարգավորման գործընթաց (այսուհետ՝ Պարզեցված հատուցման գործընթաց),

2) Ստանդարտ ընթացակարգով ապահովագրական պատահարների և հատուցումների կարգավորման գործընթաց (այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց):

68. Պարզեցված հատուցման գործընթացը կիրառվում է այն դեպքերում, երբ առկա են հետևյալ պայմանները միաժամանակ՝

1) տեղի է ունեցել ապահովագրական պատահար,

2) ապահովագրական պատահարում ներգրավված է միայն երկու ավտոտրանսպորտային միջոց, որոնցից առնվազն մեկի վերաբերյալ ապահովագրական պատահարի պահին առկա է գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր,

3) ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնաս է պատճառվել միայն այդ ավտոտրանսպորտային միջոցներին կամ դրանցից մեկին,

4) ապահովագրական պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի վարորդն ընդունում է, որ ապահովագրական պատահարի առաջացման մեջ միակ մեղավորն ինքն է, և դրա վերաբերյալ ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդների միջև առկա է փոխադարձ համաձայնություն,

5) տուժողի կամ նրա ավտոտրանսպորտային միջոցի վարորդի կողմից վնաս պատճառողից ակնկալվող վնասի հատուցման չափը չի գերազանցում Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը, որը կազմում է 100.000 ՀՀ դրամ:

69. Ստանդարտ հատուցման գործընթացը կիրառվում է Պարզեցված հատուցման գործընթացի պայմաններին չբավարարող բոլոր այլ դեպքերում և կարգավորման տեսանկյունից իր հերթին բաժանվում է երկու ենթախմբի՝

1) ապահովագրական պատահարներ, որոնց գծով չի իրականացվել քրեական և (կամ) վարչական վարույթ, և չի հարուցվել քաղաքացիական գործ, այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1,

2) ապահովագրական պատահարներ, որոնց գծով իրականացվել է քրեական և (կամ) վարչական վարույթ, կամ հարուցվել է քաղաքացիական գործ, այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2:

70. Օրենքով նախատեսված համաձայնեցված հայտարարագրի միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը և սույն կանոնների 68-րդ կետով սահմանված պայմաններին չբավարարող դեպքերի համար Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը սույն կանոններով սահմանվում են 0 ՀՀ դրամ:

ԳԼՈՒԽ 14.ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՑՈՒՄԸ ԵՎ ԿՈՂՄԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻՑ ՀԵՏՈ

71. Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում ապահովագրական պատահարի մասնակից վարորդներն ապահովագրական պատահարի վայրում պարտավոր են ձեռնարկել հետևյալ գործողությունները՝

1) որևէ կերպ՝ այդ թվում ցանկացած հեռախոսի միջոցով առնվազն երեք անգամ լուսանկարահանել կամ տեսանկարահանել ապահովագրական պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները: Ընդ որում, լուսանկարահանումը (տեսանկարահանումը) պետք է կատարվի այնպես, որպեսզի լուսանկարները (տեսանյութը) առնվազն արտացոլեն երկու ավտոտրանսպորտային միջոցների հետվթարային փոխադարձ դիրքերը և ապահովագրական պատահարի հետևանքով դրանցից յուրաքանչյուրի ընդհանրական վնասվածքները,

2) լրացնել համաձայնեցված հայտարարագիրը և համատեղ ստորագրել այն: Համաձայնեցված հայտարարագիրը կարող է լրացվել ինչպես թղթային եղանակով, այնպես էլ բջջային հավելվածների միջոցով կամ այլ էլեկտրոնային եղանակներով՝ Բյուրոյի կողմից թույլատրված ծրագրերի միջոցով: Ընդ որում, վերջինի դեպքում մեղավորությունն ընդունած վարորդի կողմից էլեկտրոնային եղանակով համապատասխան հավելվածում կամ ծրագրում ներբեռնված տվյալների հաստատման կոճակի սեղմումը Ապահովադիրների և Ապահովագրողների կողմից ընդունվում և հավասարեցվում է տվյալ վարորդի ստորագրությանը, ինչի մասին ծրագիրը պետք է պարունակի համապատասխան նախազգուշացնող դրույթ,

3) ազատել ճանապարհի երթևեկելի մասը, եթե վթարի արդյունքում ավտոտրանսպորտային միջոցների հետվթարային դիրքերը խանգարում են ընդհանուր երթևեկությանը,

4) մեղավորությունն ընդունած վարորդը ճանապարհի երթևեկելի մասն ազատելուց հետո, բայց ոչ ուշ, քան ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուն հաջորդող 40 րոպեի ընթացքում, իր կողմից վարած ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրի վրա նշված հեռախոսահամարով տեղեկացնում է համապատասխան ՊԿԱ-ին տեղի ունեցած ապահովագրական

պատահարի մասին՝ համապատասխան հարցադրումների առկայության դեպքում ՊԿԱ-ին պատասխանելով համաձայնեցված հայտարարագրում լրացված, ինչպես նաև պարզեցված հատուցման գործընթացի համար պայմանների համապատասխանության ստուգման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությունը: Ընդ որում ՊԿԱ-ն՝

ա. նախքան համաձայնեցված հայտարարագրում լրացված տեղեկատվության վերաբերյալ իր հարցադրումներն իրականացնելը պարտավոր է հավաստիանալ, որ վարորդները չեն խոչընդոտում բնականոն երթևեկությունը,

բ. իրավունք չունի սույն ենթակետում նշված տեղեկատվությունից ավելի տեղեկատվություն հարցնել հեռախոսով իրեն տեղեկացրած վարորդից:

72. Ամեն դեպքում, անձնական վնասներ չառաջացրած պատահարի մասին տեղեկացված ՊԿԱ-ն պարտավոր է հեռախոսային խոսակցության ընթացքում պատահարի մասին իրեն տեղեկացրած անձից պարզել սույն կանոնների 68-րդ կետով նախատեսված պայմանների առկայությունը և այդ պայմանների առկայության դեպքում հեռախոսով վերջինիս բացատրել համաձայնեցված հայտարարագիր լրացնելու հնարավորության, դրա իրականացման կարգի և հետևանքների մասին: Ընդ որում՝ նման դեպքերում և եղանակով վարորդների կողմից լրացված համաձայնեցված հայտարարագրով պատահարի գրանցումը և հատուցման հետագա գործընթացները նույնպես համարվում են սույն կանոնների 68-րդ կետով նախատեսված՝ Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով վնասի հատուցման գործընթաց:

73. Ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում Ապահովադիրը և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձն ապահովագրական պատահարի վայրում պարտավոր են ձեռնարկել հետևյալ գործողությունները՝

1) կատարել «Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ճանապարհատրանսպորտային պատահարի դեպքում վարորդների համար նախատեսված գործողությունները և (կամ) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից տրված օրինական ցուցումները, իսկ ապահովագրական պատահարը ճանապարհատրանսպորտային պատահար չլինելու դեպքում՝ դրա մասին անհապաղ հայտնել համապատասխան իրավասու պետական մարմնին և մինչև վերջինի ներկայացուցիչների ժամանումը չտեղաշարժել պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները և պատահարի հետ կապ ունեցող այլ առարկաներն և գույքը,

2) ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուց հետո 40 րոպեի ընթացքում հայտնել տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ՊԿԱ-ին՝ զանգահարելով Վկայագրի վրա նշված հեռախոսահամարով (հեռախոսահամարներից որևէ մեկով) և պատասխանելով ՊԿԱ-ի հեռախոսային հարցադրումներին:

74. Ապահովագրողները պարտավոր են պահպանել ապահովագրական պատահարի ծանուցման համար նախատեսված հեռախոսահամարների շուրջօրյա հասանելիությունը (ներառյալ ոչ աշխատանքային օրերին) և հեռախոսազրույցի ձայնագրումը և պահպանումն առնվազն երեք տարի՝ սկսած ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու ամսաթվից:

75. Վարորդի կողմից սույն գլխի 71-րդ և 73-րդ կետերով սահմանված կարգով պարտականությունների պատշաճ կատարումից հետո ապահովագրական պատահարի

վայրից հեռանալը ՊԿԱ-ի կողմից չի կարող գնահատվել իբրև ապահովագրական պատահարի վայրն առանց հիմնավոր պատճառի լքում և չի կարող նրա, Ապահովադրի կամ տուժողների համար առաջացնել որևէ բացասական հետևանք:

76. Պարզեցված հատուցման գործընթացի և Ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) սույն կանոնների համապատասխանաբար 71-րդ և 73-րդ կետերում նշված գործողությունները ձեռնարկելուց բացի պարտավոր է նաև՝

1) ողջամիտ և մատչելի միջոցներ ձեռնարկել ապահովագրական պատահարի հետևանքով հնարավոր վնասները նվազեցնելու համար: Հատուցման ենթակա վնասները նվազեցնելու նպատակով տուժողի (նրա ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձի) կողմից կատարված ծախսերը, եթե այդպիսիք անհրաժեշտ են եղել կամ կատարվել են իր ՊԿԱ-ի կամ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի գծով ՊԿԱ-ի ներկայացուցչի ցուցումներին համապատասխան, հատուցվում են ՀՊԱ-ի կողմից նույնիսկ այն դեպքում, երբ համապատասխան միջոցներն արդյունավետ չեն եղել: Նման ծախսերը հատուցվում են անկախ այն բանից, որ դրանք այլ վնասների հատուցման հետ մեկտեղ կարող են գերազանցել ապահովագրական գումարը:

2) ապահովագրական պատահարից հետո սույն կանոններով նախատեսված կարգով պատահարում ներգրավված ցանկացած Ապահովագրողի և (կամ) Բյուրոյի ներկայացուցչին և (կամ) փորձագետին տրամադրել համապատասխան Ավտոտրանսպորտային միջոցի զննում անցկացնելու հնարավորություն՝ համապատասխան գրավոր կամ բանավոր պահանջն ստանալուց հետո երեք օրվա ընթացքում,

3) մինչև պատահարում ներգրավված Ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնասված այլ գույքի գծով հատուցում վճարելու կամ հատուցման վճարումը մերժելու վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելը (ինչի մասին հավաստումն իրականացնում է ԴՍԱ-ն) չիրականացնել այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ գույքի վերանորոգման կամ ապամոնտաժման աշխատանքներ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք պայմանավորված են մարդկանց անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությամբ կամ իրավասու պետական մարմինների ցուցումով: Նման դեպքերում Ապահովադիրը և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետող այլ անձը հնարավորության առկայության դեպքում պարտավոր են վերանորոգման կամ ապամոնտաժման աշխատանքներն սկսելուց առաջ տեղեկացնել այդ մասին ԴՍԱ-ին (վերջինիս ներկայացուցչին): Սույն ենթակետով նախատեսված արգելքը չի տարածվում այն Ավտոտրանսպորտային միջոցի և գույքի վրա, որոնց գծով սույն կանոններով սահմանված կարգով և դեպքերում իրականացվել է վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննություն, և դրա արդյունքում կազմված զննության ակտը համաձայնեցվել է բոլորի կողմից:

77. Ապահովագրողներն իրավունք ունեն պատահարի հետ կապված հավաքագրել սույն կանոններով սահմանված՝ փորձաքննության համար փորձագետներին ներկայացվող լրացուցիչ ելակետային տվյալներ:

ԳԼՈՒԽ 15. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

78. Ապահովագրական հատուցում ստանալու համար տուժողը ապահովագրական պատահարից հետո եռամսյա ժամկետում **Ձև 2.1-ով կամ Ձև 2.2-ով** սահմանված կարգի գրավոր դիմում ներկայացնելու եղանակով դիմում է հետևյալ Ապահովագրողին կամ Բյուրոյին՝

1) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր հանդիսացող տուժողը՝ պատահարի պահին նրա հետ գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ին (մեկից ավելի ՊԿԱ-ի դեպքում՝ այն ՊԿԱ-ին, որի հետ պայմանագրում նշված ավտոտրանսպորտային միջոցը ներգրավված է պատահարում, իսկ այդպիսի ավտոտրանսպորտային միջոցի բացակայության դեպքում՝ տուժողի նախընտրությամբ դրանցից ցանկացածին),

2) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր չհանդիսացող՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի վարորդ-տուժողները՝ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողին, վերջինի բացակայության դեպքում՝ տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողներից ցանկացածին՝ տուժողի նախընտրությամբ, իսկ վերջինների բացակայության դեպքում՝ Բյուրոյին,

3) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր և վարորդ չհանդիսացող տուժողները՝ տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողներից ցանկացածին՝ տուժողի նախընտրությամբ, իսկ վերջինների բացակայության դեպքում՝ Բյուրոյին:

79. ԴՍԱ-ն պարտավոր է ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ընդունել ցանկացած անձից, ով ներկայանում է որպես սույն կանոնների 78-րդ կետի համաձայն իրեն դիմելու իրավունք ունեցող տուժող կամ վերջինի կողմից պատշաճ կարգով լիազորված անձ՝ անկախ դիմելու պահին իր կարգավիճակը հավաստող փաստաթղթեր ներկայացնելու հանգամանքից: Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ստացած՝ ԴՍԱ չհանդիսացող Ապահովագրողը (Բյուրոն) պարտավոր է ԴՍԱ չլինելու փաստն իրեն հայտնի դառնալուց անմիջապես հետո դիմում ներկայացրած անձին ուղղորդել ԴՍԱ-ի մոտ:

80. Սույն կանոնների 78-րդ կետով տուժողի համար նախատեսված ԴՍԱ-ի ընտրության իրավունքը չի տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ տվյալ տուժողը տվյալ պատահարի գծով արդեն իսկ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում է ներկայացրել համապատասխան Ապահովագրողներից որևէ մեկին, կամ երբ համապատասխան Ապահովագրողներից որևէ մեկն առանց ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի ստացման, սույն կանոնների համաձայն, արդեն իսկ տվյալ տուժողի համար կատարել է Կանխավճարներ, որի դեպքում ԴՍԱ է համարվում հատուցման գործընթացը կարգավորող կամ Կանխավճարներ կատարած Ապահովագրողը:

81. Դիմումին կից ներկայացման ենթակա փաստաթղթերի ցանկը սահմանված է **Հավելված 5-ով**: Այն դեպքում, երբ տուժողը ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումին կից չի ներկայացնում բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը, ապա ԴՍԱ-ն պարտավոր է դիմումի ստացման պահին տուժողին տրամադրել վերջինի կողմից

ներկայացման ենթակա, բայց դեռևս չներկայացված փաստաթղթերի ցանկը: Նշված փաստաթղթերը պետք է ԴԱԱ-ին ներկայացվեն դիմում ներկայացնելուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

ԳԼՈՒԽ 16.ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

82. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացը, դրանում մասնակցող անձինք և յուրաքանչյուրի համար նախատեսված գործողությունները (պարտականությունները)՝ ըստ առանձին հատուցման գործընթացների, սահմանված են **Հավելված 6**-ով (**Հավելված 6.1**՝ Պարզեցված հատուցման գործընթաց, **Հավելված 6.2**՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1 և **Հավելված 6.3**՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2):

83. Սույն կանոններով նախատեսված հատուցման գործընթացների համար ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը համարվում է ստացված տվյալ տեսակի վնասի (գույքին պատճառված վնաս, առողջությանը պատճառված վնաս, առողջությանը պատճառված վնասի արդյունքում կորցրած աշխատավարձ (եկամուտներ), տուժողի հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր, տուժողի մահվան հետևանքով կերակրողին կորցրած անձի կրած վնասներ) հատուցման համար ներկայացման ենթակա բոլոր փաստաթղթերն ամբողջական և պատշաճ կերպով ԴԱԱ-ի կողմից ստացվելու պահին, և վնասի տվյալ տեսակներից յուրաքանչյուրի գծով ապահովագրական հատուցման հետ կապված գործընթացներն իրականացվում և որոշումները կայացվում են միմյանցից առանձին՝ անկախ այն հանգամանքից, թե դրանց գծով պահանջները ներկայացվել են առանձին, թե՝ միավորվել են մեկ դիմումի մեջ:

84. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումների կարգավորման գործընթացում ԴԱԱ-ն հանդես է գալիս ՀՊԱ-ի անունից: Ընդ որում, եթե տուժողին վնասը պատճառվել է մի քանի անձանց կողմից, և հնարավոր չէ պարզել նրանցից յուրաքանչյուրի պատճառած վնասի չափը, ապա ԴԱԱ-ն վնասի գծով ողջ հատուցումն իրականացնում է բոլոր ՀՊԱ-ների՝ որպես տուժողի առջև համապարտ պատասխանատվություն կրող անձանց անունից, իսկ եթե հնարավոր է տուժողին պատճառված վնասը տարանջատել՝ ըստ այն պատճառած անձանց, ապա ԴԱԱ-ն յուրաքանչյուր վնասի գծով հատուցումն իրականացնում է համապատասխան ՀՊԱ-ի անունից: Սույն կետի երկրորդ նախադասությամբ նախատեսված դեպքերում ԴԱԱ-ն ապահովագրական գումարի վերաբերյալ դրույթները վնաս պատճառողներից յուրաքանչյուրի գծով կիրառում է առանձին:

85. Ստանդարտ հատուցման գործընթացում գործում է վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության գործընթացը՝ համաձայն **Հավելված 6.4-ի**:

86. Սույն կանոնների 85-րդ կետով նախատեսված զննության գործընթացում կազմված և համաձայնեցված զննության ակտի հիման վրա՝ ԴԱԱ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ նախքան պատահարի մեջ սահմանված կարգով մեղավորության որոշումը և (կամ) ապահովագրական հատուցման գործընթացի վերջնական կարգավորումը կատարել համապատասխան գույքին պատճառված վնասների

հատուցման Կանխավճարներ՝ Կանխավճարի կատարումը ձևակերպելով տուժողի հետ կնքված գրավոր համաձայնագրով: Սույն կետով նախատեսված համաձայնագիրն առնվազն պետք է պարունակի Կանխավճարի վճարման կարգը և տվյալ դեպքով ապահովագրական հատուցման գործընթացի վերջնական կարգավորումից հետո կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների իրականացման՝ սույն կանոններին չհակասող կարգն ու ժամկետները: Ընդ որում սույն կետով նախատեսված համաձայնագրում տուժողի պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը պետք է շարադրվի ընդգծված և սույն կանոններով ծանուցումների համար նախատեսված նվազագույն տառաչափերով:

87. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ում անձնական վնասների մասով գործում է Կանխավճարների համակարգը՝ համաձայն **Հավելված 6.3.1-ի**: Օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում Կանխավճարների համակարգը համարվում է տուժողին տրամադրված բժշկական օգնության հետ կապված ծախսերի՝ այդ հոդվածի համաձայն վճարման համար ԴՍԱ-ի կողմից իսկզբանե համաձայնեցրած չափ և կարգ: Ընդ որում, սույն կանոնների ուժով նշված հոդվածով սահմանված պարտականությունը Բյուրոյի կողմից համարվում է պատվիրակված ԴՍԱ-ին:

88. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում պատահարի առաջացման մեջ մեղավորությունը որոշվում է հետևյալ կարգով.

1) Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում պատահարի առաջացման մեջ ամբողջությամբ մեղավոր է համարվում համաձայնեցված հայտարարագրում որպես մեղավոր կողմ նշված անձը՝ առանց որևէ փորձաքննության (առաջնային, լրացուցիչ, կրկնակի) իրականացման,

2) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ում ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է պատճառների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 7**-ի:

3) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով, իսկ այդպիսի գործ հարուցված չլինելու կամ այդպիսի գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ չընդունվելու կամ այդպիսի ակտով մեղավորություն չհաստատվելու դեպքում՝ քրեական հետապնդում կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից: Այն դեպքում, երբ քրեական հետապնդում կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմինն իր որոշման մեջ չի անդրադառնում մեղավորության հարցին, կամ որոշման գծով սահմանված կարգով ներկայացվում է կրկնակի փորձաքննության պահանջ, ապա ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է պատճառների փորձագետի կողմից՝ **Հավելված 7**-ի համաձայն:

89. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի չափը որոշվում է հետևյալ կարգով.

1) Պարզեցված հատուցման և Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների չափը գնահատվում է վնասների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 8.1**-ի:

2) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների չափը Օրենքով սահմանված հատուցման

ենթակա վնասների և Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ սույն կանոններով սահմանված սահմանաչափերի շրջանակներում գնահատվում է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով, իսկ այդպիսի գործ հարուցված չլինելու կամ այդպիսի գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ չընդունվելու դեպքում՝ գույքին պատճառված վնասների մասով՝ վնասների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 8.1**-ի, իսկ անձնական վնասների մասով՝ համաձայն **Հավելված 8.2**-ի:

90. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում կրկնակի և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննության պահանջը ներկայացվում և իրականացվում է՝ **Հավելված 9**-ի համաձայն:

91. Հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշված՝ տուժողին վճարման ենթակա հատուցման գումարը ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում փոխանցվում է ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ հատուցման դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին, դրա բացակայության դեպքում՝ նրա հետ կնքված տվյալ Վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարին, իսկ վերջինի բացակայության կամ դրանում բանկային հաշվեհամար նշված չլինելու դեպքում՝ ՀՀ-ում գործող որևէ առևտրային բանկում բացված հաշվեհամարին՝ ստացող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի) նշումով, որի ցանկացած մասնաճյուղ կարող է ներկայանալ հատուցում ստացող անձը և նույնականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներակացմամբ ստանալ հատուցվող գումարը:

92. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում տուժողի կողմից գույքին պատճառված վնասի վերականգնման տարբերակի ընտրության դեպքում վերականգնման գործընթացն իրականացվում է **Հավելված 10**-ի համաձայն: Ընդ որում, նման դեպքերում որպես ապահովագրական հատուցման չափ դիտարկվում է տուժողին ծանուցված և սույն կանոններով սահմանված կարգով ուժի մեջ մտած հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշված հատուցման գումարի չափը, բայց ոչ ավելի, քան տվյալ վնասի վերականգման համար ԴՍԱ-ի կողմից վերանորոգող կազմակերպությանը փաստացի վճարված գումարի չափը:

93. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացի ցանկացած փուլում՝ մինչև ապահովագրական հատուցման վճարումը կամ տուժողի կողմից վերանորոգման տարբերակի ընտրության դեպքում՝ գույքի վերանորոգման գործընթացի փաստացի սկսվելը, տուժողն իրավունք ունի իր ցանկությամբ հրաժարվել ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումից՝ ԴՍԱ-ին Հավելված 1-ի **Ձև 2.3-ով** սահմանված ձևով գրավոր դիմում ներկայացնելու միջոցով: ԴՍԱ-ի կողմից սույն կետով սահմանված դիմումն ստանալու պահից համապատասխան հատուցման գործընթացը դադարեցվում է (ԴՍԱ-ի կողմից ընդունված ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը համարվում է չեղարկված), որի մասին ԴՍԱ-ն Հավելված 1-ի **Ձև 2.4-ով** սահմանված ձևով ծանուցում է այն անձանց, ում սույն կանոնների համաձայն պարտավոր է ծանուցել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը:

ԳԼՈՒԽ 17. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵՐԺՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

94. ԴՄԱ-ն մերժում կամ սույն գլխով նախատեսված դեպքերում համապատասխան չափով նվազեցնում է ապահովագրական հատուցման վճարումը, եթե՝

1) տուժողը տվյալ վնասի գծով արդեն իսկ հատուցում է ստացել այլ ԱՊՊԱ պայմանագրի հիման վրա կամ Բյուրոյից (անկախ հատուցման գումարը վճարված լինելու հանգամանքից) կամ վնասը պատճառած անձից և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձից կամ նրանց անունից՝ բացառությամբ, եթե նշված անձանց միջև առկա է գրավոր ձևով կնքված և գործող համաձայնագիր կամ գրավոր հայտարարություններ, համաձայն որոնց՝ տուժողը ստանձնում է կողմերի միջև առկա այլ հարաբերություններով չպայմանավորված պարտավորություն ապահովելու նախապես իր կողմից ստացված և (կամ) նախապես իր համար վճարված գումարների վերադարձը վնաս պատճառած անձին և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձին: Սույն ենթակետով նախատեսված դեպքերում ԴՄԱ-ի կողմից սույն կանոններով նախատեսված կարգով հատուցվող գումարից մասհանվում է տուժողի կողմից սույն ենթակետով նկարագրված կարգով ստացված գումարները (հատուցումները),

2) տուժողի կողմից խախտվել են սույն կանոններով սահմանված ապահովագրական հատուցում ստանալու համար ԴՄԱ-ին դիմելու ժամկետները և չի հիմնավորվել սույն կանոնների 16-րդ կետում նշված հանգամանքների առկայությունը,

3) տուժողը սույն կանոններով նախատեսված ներկայացման ենթակա փաստաթղթերի ցանկը ԴՄԱ-ի կողմից ստանալուց հետո սահմանված ժամկետում չի ներկայացրել սույն կանոններով պահանջվող բոլոր փաստաթղթերը, կամ ներկայացված փաստաթղթերում առկա են կեղծ տեղեկություններ և (կամ) փաստաթղթեր, որոնք վերացնում են տվյալ տուժողին ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու կամ ավելի պակաս չափով հատուցելու՝ սույն կանոններով նախատեսված հիմքերը,

4) տուժողը պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատեր է կամ օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձ և համաձայն դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած ակտի կամ փորձաքննության արդյունքների՝ բացակայում է տվյալ պատահարում նրան վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) տիրապետողի (տիրապետողների) մեղավորությունը: Սույն ենթակետը չի տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) տիրապետողի (տիրապետողների) անմեղությունը պայմանավորված է վերջինի մահով կամ առողջական վիճակով կամ պատահարի առաջացման պատճառ (կամ պատճառներից մեկը) հանդիսացող այնպիսի գործոններով, որոնք, սույն կանոնների համաձայն, հաշվի չեն առնվում պատճառների փորձագետի կողմից վարորդի մեղավորության որոշման համար: Նշված դեպքերում համապատասխան հիմքով անմեղ ճանաչված ավտոտրանսպորտային միջոցի տիրապետողի կողմից բոլոր այլ անձանց պատճառված վնասի հատուցման պարտավորությունն առաջանում է առանց նրա մեղքի՝ որպես առավել վտանգի աղբյուրով տվյալ պայմաններում իրենցից այդպիսի վտանգ չներկայացնող օբյեկտներին և անձանց պատճառված վնասի համար պատասխանատվության արդյունք,

5) պատահարի առաջացման մեջ առկա է տուժողի կամ տուժողի ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետող անձի ոչ դիտավորյալ մեղքը, որի դեպքում հատուցումը նվազեցվում է տվյալ տուժողի գույքին պատճառված վնասների՝

ա. 100%-ի չափով, եթե վերջինս տվյալ պատահարում միակ մեղավորն է,

բ. 50%-ի չափով, եթե պատահարում առկա է նաև այլ անձանց մեղքը,

6) տուժողը խախտել է սույն կանոնների 76-րդ կետի 2)-րդ կամ 3)-րդ ենթակետի պահանջները,

7) Օրենքով կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ դեպքերում:

95. Բյուրոյի կողմից հատուցման մերժման կամ նվազեցման հիմքերը սահմանված են Օրենքով:

ԳԼՈՒԽ 18. ՀԵՏԱԴԱՐՁ ՊԱՀԱՆՋԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

96. Տուժողին վճարված ապահովագրական հատուցման չափով սույն գլխով նախատեսված կարգով և դեպքերում հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունք է ձեռքբերում ՀՊԱ-ն: Մի քանի ՀՊԱ-ի առկայության դեպքում յուրաքանչյուր ՀՊԱ հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունք է ձեռքբերում վճարված հատուցման գումարում օրենքով նախատեսված իր մասնաբաժնին համապատասխան:

97. Հետադարձ պահանջի իրավունքն առաջանում է հետևյալ դեպքերում՝

1) վնաս պատճառած անձի նկատմամբ, եթե՝

ա. նա ապահովագրական պատահարի ժամանակ ավտոտրանսպորտային միջոցը վարել է ալկոհոլի, թմրանյութերի կամ հոգեմետ նյութերի ազդեցության ներքո: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով անձը համարվում է որպես ալկոհոլի ազդեցության ներքո գտնվող միայն ալկոհոլի այնպիսի ազդեցության դեպքում, որը, համաձայն Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի դրույթների, համարվում է ոչ սթափ վիճակ,

բ. նա առանց հիմնավոր պատճառի լքել է պատահարի վայրը կամ խուսափել է ալկոհոլի, թմրանյութերի կամ այլ հոգեմետ նյութերի օգտագործման փաստի վերաբերյալ քննություն անցնելուց: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով անձը չի համարվում պատահարի վայրը լքած կամ համապատասխան քննություն անցնելուց խուսափած, եթե պատշաճ կերպով իրականացրել է սույն կանոնների 73-րդ կետով նախատեսված գործողությունները,

գ. նա ապահովագրական պատահարի պահին չի ունեցել ավտոտրանսպորտային միջոցը վարելու իրավունք կամ օրենքով սահմանված կարգով զրկված է եղել այդպիսի իրավունքից, բացառությամբ սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքի: Ընդ որում՝ սույն պարբերության և սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերում ապահովագրական պատահարի պահին անձի վարորդական վկայականի գործողության ժամկետի ավարտված լինելը կամ վարորդական վկայականը վարորդի մոտ չգտնվելը ինքնին հիմք չէ սույն պարբերության կամ սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջի իրավունքի կիրառման համար: Սույն պարբերության և սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջի իրավունքը չի կիրառվում նաև այն դեպքերում, երբ վնասը պատճառվել է.

ա) վարորդական վկայական ստանալու համար քննություններին մասնակցելու շրջանակներում՝ քննության ընթացքում կամ

բ) վարել սովորեցնելու համար նախատեսված ավտոճանապարհին, ուսումնական նպատակով և վարել սովորեցնողի ուղեկցությամբ վարելու ընթացքում, եթե տվյալ

ավտոտրանսպորտային միջոցը պատահարի պահին սարքավորված է եղել հատուկ այդ նպատակով,

դ. սահմանված ժամկետում և կարգով Ապահովագրողը չի տեղեկացվել ապահովագրական պատահարի մասին,

2) վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ (Ապահովադրի) նկատմամբ, եթե՝

ա. ավտոտրանսպորտային միջոցը վնասի պատճառման պահի դրությամբ չի անցել տեխնիկական զննություն, և պատահարի առաջացման անմիջական պատճառ է դարձել ավտոտրանսպորտային միջոցի այնպիսի անսարքությունը, որը կարող էր բացահայտվել տեխնիկական զննություն անցնելու դեպքում,

բ. սահմանված ժամկետում և կարգով ՊԿԱ-ն չի տեղեկացվել ապահովագրական պատահարի մասին,

գ. ավտոտրանսպորտային միջոցի վարումը վստահել է այն վարելու իրավունք չունեցող անձին և գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ այդ անձը չունի վարելու իրավունք:

դ. պայմանագիրը կնքելիս ակնհայտ սուտ տեղեկություններ է հայտնել ՊԿԱ-ին ապահովագրության ռիսկայնության աստիճանը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների վերաբերյալ, եթե այդ հանգամանքները հայտնի չեն եղել և չէին կարող հայտնի լինել ՊԿԱ-ին մինչև ապահովագրական պատահարը: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով՝ էական նշանակություն ունեցող հանգամանքներ են համարվում Ապահովադրի կողմից ներկայացված՝ սույն կանոնների **Հավելված 2.2**-ով նախատեսված այն փաստաթղթերի և տեղեկությունների կեղծ լինելը, որոնք հիմք են ընդունվել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար, և որոնց՝ իրականությանը համապատասխանող պայմաններով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման դեպքում ենթակա կլիներ վճարման ավելի բարձր ապահովագրավճար: Բոլոր դեպքերում, Ապահովագրողի կողմից սույն պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջ չի կարող կիրառվել ինքնին այն տվյալների սխալ լինելու համար, որոնք սույն կանոնների 33-րդ կետով նախատեսված դեպքերում և կարգով ստացվել են ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից, կամ որոնց հիման վրա պայմանագիրը կնքվել է այդ նույն կետով սահմանված դեպքերում և կարգով՝ ներկայացված փաստաթղթերում և ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգում անհրաժեշտ տեղեկատվության բացակայության հիմքով համանման ավտոտրանսպորտային միջոցի համար կիրառելի համապատասխան տեղեկատվությունը հիմք ընդունելու արդյունքում:

98. Սույն կանոնների 97-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հետադարձ պահանջի իրավունքի իրականացման հիմքերը բոլոր դեպքերում համարվում են առկա, եթե ապացուցվում է, որ վնաս պատճառած Ավտոտրանսպորտային միջոցը պատահարի պահին իրականում վարել է այլ անձ, քան նշվել է պատահարի վերաբերյալ կազմված փաստաթղթերում: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում հետադարձ պահանջի իրավունքը ծագում է իրական վնաս պատճառած անձի նկատմամբ, ով համարվում է հետադարձ պահանջի հիմք հանդիսացող փաստերը թաքցրած:

99. Եթե սույն գլխի համաձայն՝ ՀՊԱ-ն հետադարձ պահանջի իրավունք է ձեռք բերում մի քանի անձի նկատմամբ, ապա այդ անձինք ՀՊԱ-ի նկատմամբ հանդես են գալիս որպես համապարտ պարտապաններ:

100. Այն դեպքում, երբ ՀՊԱ-ն մտադիր է օգտվել հետադարձ պահանջի իրականացման իր իրավունքից, ապա նման պահանջը նախ և առաջ պետք է ներկայացվի պարտապանին ծանուցում իրականացնելու միջոցով՝ սույն կանոններով նախատեսված ծանուցման եղանակներով և պարտավորության կատարման համար ողջամիտ ժամկետ տրամադրելով:

101. Բյուրոյի կողմից հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի ներկայացման հիմքերը սահմանված են Օրենքով:

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 19. ՏՈՒՅԺԵՐ

102. Ապահովագրական հատուցման գործընթացի կարգավորման՝ ներառյալ փորձաքննությունների, նախնական զննության գործընթացի իրականացման, ապահովագրական հատուցման վճարման և ծանուցումների իրականացման համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետների խախտման դեպքում ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձն իրավունք ունի ԴՍԱ-ից պահանջել յուրաքանչյուր կետանցված օրվա համար վճարել տույժ՝ Օրենքով սահմանված չափով, իսկ Օրենքով համապատասխան խախտման համար տույժ սահմանված չլինելու դեպքում՝ տուժողի կրած տվյալ տեսակի վնասի համար նախատեսված ապահովագրական գումարի 0,1 տոկոսի չափով, որը չի կարող պակաս լինել հիսուն հազար ՀՀ դրամից, եթե միևնույն հատուցման գործընթացում սույն կանոններով նախատեսված բոլոր գործողությունների համար սահմանված ժամկետների կետանցված օրերի քանակը 7 և ավելի է: Ընդ որում՝ միևնույն համադրելի ժամանակահատվածում ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով նախատեսված տարբեր գործընթացներ կետանցվելու դեպքում այդ ժամանակահատվածի համար տույժերը հաշվարկվում են մեկ անգամ: ԴՍԱ-ն պարտավոր է սույն կետով նախատեսված տույժը ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձին վճարել վերջինի կողմից գրավոր դիմումը (պահանջը) ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում:

103. Փորձագետի կողմից փորձաքննությունների և նախնական զննության գործընթացի համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետների խախտման դեպքում փորձագետին պատվեր ներկայացրած ԴՍԱ-ն, իսկ սույն կանոններով նախատեսված ինքնաշխատ պատվերների դեպքում՝ Բյուրոն, իրավունք ունի փորձագետից պահանջել վճարել տույժ այն չափով, որ չափով համապատասխան ժամկետների խախտման համար տույժ վճարելու պահանջ ներկայացնելու սույն կանոններով նախատեսված իրավունք է ձեռք բերում ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձը: Փորձագետը պարտավոր է սույն կետով նախատեսված տույժը վճարել ԴՍԱ-ին կամ Բյուրոյին՝ վերջինի կողմից գրավոր դիմումն (պահանջն) ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում, եթե վերջիններս միմյանց միջև կնքված պայմանագրով վճարման այլ կարգ և (կամ) եղանակ չեն սահմանել:

ԳԼՈՒԽ 20. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ

104. ԱՊՊԱ պայմանագրից բխող վեճերը կարգավորվում են կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ:

105. Տարաձայնությունների դեպքում վեճերը լուծվում են Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից՝ «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն կամ դատական կարգով՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

106. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմամբ Ապահովադիրը հաստատում է իր տեղեկացվածությունն այն մասին, որ ապահովագրական խարդախությունների կատարումն առաջացնում է Օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների կիրառում:

Ձև 1.2

Ծանուցման ամսաթիվը					
	օր		ամիս		տարի
Ծանուցումն իրականացնողը					
	(նշվում է Ապահովագրողի անվանումը)				
Ապահովադիրը					
	(նշվում են Ապահովադրի անվանումը/անուն,ազգանունները, ում հասցեագրված է ծանուցումը)				
ՀԻՇԵՑՈՒՄ-ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՄԱՍԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ՉՎՃԱՐՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ					
1. ԱՊՊԱ վկայագրի համարը և կնքման ամսաթիվը					
		համարը	օր	ամիս	տարի
2. Վճարման ենթակա ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հերթական մասի) չափը					ՀՀ դրամ
3. Ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հերթական մասի) վճարման համար պայմանագրով սահմանված վերջնաժամկետը					
			օր	ամիս	տարի
4. Սույն ծանուցում-հիշեցման 3-րդ կետում նշված վերջնաժամկետին ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հերթական մասի) չվճարման դեպքում վերոհիշյալ ԱՊՊԱ պայմանագիրն ապահովագրավճարի չվճարման հիմքով կդադարեցվի տվյալ օրվանը հաջորդող օրն՝ առանց վճարման համար լրացուցիչ ժամկետի տրամադրման:					
Ծանուցումն իրականացնողի իրավասու անձը					
	(անունը և ազգանունը և պաշտոնը)			**(ստորագրություն)**	

Հավելված 1
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

Ձև 1.4

ԱՊՊԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿՏՐՈՆ	
Ապահովագրողը	
ԱՊՊԱ վկայագրի սերիան և համարը	
Ապահովադիրը	
Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեն	
Ապահովադրի հեռախոսահամարը	
Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը	
Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը	
ԱՊՊԱ վկայագրի գծով վճարված ապահովագրավճարը	
Ապահովագրավճարի վճարման ամսաթիվը, ժամը	
ԱՊՊԱ վկայագիրն ուղարկված է սույն կտրոնում նշված էլեկտրոնային հասցեով: Հարցերի կամ խնդիրների առկայության դեպքում խնդրում ենք զանգահարել __________ հեռախոսահամարով:	
Տեխնիկական տվյալների արտացոլման մաս:	

Բյուրոյի և համապատասխան վճարային տերմինալն սպասարկող (տերմինալի միջոցով ծառայություն մատուցող) անձի փոխադարձ համաձայնությամբ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի սույն Ձևով նախատեսված ձևը և (կամ) դրանում պարունակվող տեղեկատությունը կարող է փոփոխվել կամ լրացվել՝

1) կտրոնում առկա տեղեկատվության հաջորդականության փոփոխմամբ,

2) կտրոնում արտացոլված տեղեկատվության տառատեսակի և (կամ) տառաչափի փոփոխմամբ,

3) կտրոնում լրացուցիչ տեղեկությունների և (կամ) ծանուցումների ներառմամբ:

Հավելված 2
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.1. ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ԵՎ ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

1. **ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ**	
1.	Վկայագիրը, ինչպես նաև սույն հրահանգով նախատեսված դեպքում Վկայագրի հավելվածը կազմվում (ստորագրվում) են երկու օրինակից, որոնցից մեկ օրինակը, տրվում է Ապահովադրին (Ապահովադրի ներկայացուցչին), իսկ մյուս օրինակը պահվում է Ապահովագրողի (Ապահովագրողի լիազորված անձի կամ ապահովագրական գործակալի) մոտ: Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր ~~կնքելու դեպքում Ապահովադիրն ստանում է Վկայագրի (հավելվածի)՝ Ապահովագրողի կողմից ֆաքսիմիլային վերարտադրությամբ կնքված և ստորագրված օրինակը, իսկ Ապահովագրողն իր մոտ էլեկտրոնային կամ թղթային տեսքով պահպանում է Վկայագրի՝ իր կողմից ֆաքսիմիլային ստորագրությամբ ձևավորված տարբերակը: Ընդ որում, այդ դեպքում Վկայագրի՝ Ապահովագրողի օրինակում Ապահովադրի ստորագրությունը համարվում է դրված (ԱՊՊԱ պայմանագիրը համարվում է Ապահովադրի կողմից պատշաճ կերպով ստորագրված) Ապահովադրին նույնականացնող տվյալները համապատասխան էլեկտրոնային համակարգում մուտքագրվելու ուժով:~~կնքվելու դեպքում Ապահովադրին նույնականացնող տվյալները համապատասխան էլեկտրոնային համակարգում մուտքագրվելու և դրան ի պատասխան Ապահովագրողի էլեկտրոնային փոստի հասցեից Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցեին Վկայագրի (հավելվածի) էլեկտրոնային տարբերակի ստացման ուժով համարվում է, որ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով նախատեսված էլեկտրոնային հաղորդակցությունն ապահովող կապի միջոցով, որը հնարավորություն է տալիս հաստատելու դրա իսկությունը և ճշգրիտ որոշելու, որ այն ելնում է պայմանագրի կողմից, և որի դեպքում էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ չպաշտպանված Վկայագիրն ունի նույն իրավական նշանակությունը, ինչ կողմերի կողմից ձեռագիր ստորագրված փաստաթուղթը:
2.	Վկայագիրը լրացվում է հայերենով, բացառությամբ փաստաթղթերի ոչ հայատառ սերիաների և Ավտոտրանսպորտային միջոցի համարանիշերի:
3.	Վկայագրի տվյալները լրացվում են մեկ էջի վրա:
4.	Մեկ պայմանագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրելու դեպքերում Վկայագրին կցվում է Վկայագրի հավելվածը:
5.	Վկայագիրը և դրա հավելվածները լրացվում են համակարգչի կամ այլ էլեկտրոնային համակարգի կիրառման միջոցով և տպվում են սպիտակ թղթի վրա՝ սև գույնով (բացառությամբ ընկերության լոգոտիպի և մինչև «1. Ապահովադիր» դաշտը (չներառելով այդ հորիզոնականը) լրացվող տեղեկատվության գույնի, որի ընտրությունը կատարվում է տվյալ ընկերության կողմից) և առնվազն համակարգչի 7 տառաչափով (բացառությամբ Վկայագրի տողատակի նշումների, որոնք կարող են տպվել ավելի փոքր տառաչափով), «Գրապալատ» տառատեսակով (համակարգչային անվանումը՝ «ՂԷԱ Գրապալատ» (GHEA Grapalat))՝ «Յունիկոդ» (Unicode) կոդավորման համակարգով: Վկայագրի ձևի խախտում

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">չեն համարվում Վկայագիրը պարունակող թղթի վրա կատարված դիզայներական ձևավորումները, որոնք չպետք է խոչընդոտեն Վկայագրի տեքստի լիարժեք ընթեռնելիությանը:</td></tr>
<tr><td>6.</td><td colspan="2">Վկայագրերը ~~տպագրվում~~կազմվում են այնպես, որպեսզի պահպանվեն արտացոլման ենթակա բոլոր տվյալները՝ ըստ սույն կանոններով հաստատված Վկայագրի ձևի բաժինների և յուրաքանչյուր բաժնի ներսում լրացման ենթակա տվյալների հաջորդականության: Վկայագրի բոլոր համարակալված բաժինները և դրանց ներքո գտնվող դաշտերը (աղյուսակները) պետք է միմյանցից սահմանազատվեն հստակ տեսանելի սահմանագծերով: Վկայագրի 3-րդ կետի չլրացվող դաշտը, ինչպես նաև Վկայագրի 12-րդ կետի անհրաժեշտության բացակայության դեպքում՝ Վկայագրի այդ դաշտը չեն տպագրվում:</td></tr>
<tr><td colspan="3">2. ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳԸ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Վկայագրի դաշտի անվանումը կամ համարը</td><td>Լրացման ենթակա դաշտերում լրացվող տեղեկատվության բովանդակությունը
(բոլոր տեղեկությունները Վկայագրում
ենթակա են պարտադիր լրացման)</td></tr>
<tr><td colspan="2">«Ապահովագրական ընկերության լոգոփիպը»</td><td>Ապահովագրողի լոգոտիպը:</td></tr>
<tr><td colspan="2">«Վկայագիր N»</td><td>Վկայագրի սերիան և հերթական համարը՝ յուրաքանչյուր վանդակում մեկ նիշ՝ ~~Բյուրոյի խորհրդի կողմից~~սույն հավելվածի ենթահավելվածով սահմանված պահանջներին համապատասխան:</td></tr>
<tr><td colspan="2">1.</td><td>Ապահովագրողի՝
1) անվանումը,
2) գտնվելու վայրի հասցեն,
3) հեռախոսահամարները,
4) էլեկտրոնային փոստի հասցեն,
5) ինտերնետային կայքը,
6) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում գրանցման համարը,
7) լիցենզիայի համարը, ՀՎՀՀ-ն, բանկային հաշվեհամարը:</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Ապահովադրի՝</td></tr>
<tr><td>ֆիզիկական անձի դեպքում՝</td><td>1) Անունը և ազգանունը,
2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անձը հաստատող փաստաթղթերից որևէ մեկի սերիան և համարը,
3) հանրային ծառայությունների համարանիշը կամ հանրային ծառայությունների համարանիշ չստանալու վերաբերյալ տեղեկանքի համարը (չի լրացվում այն անձանց համար, ում, օրենքի համաձայն, հանրային ծառայությունների համարանիշ չի հատկացվում),
4) հաշվառման հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն,</td></tr>
</table>

		5) Ապահովադրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 6) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը:
	իրավաբանական անձի դեպքում	1) լրիվ անվանումը, 2) ՀՎՀՀ-ն, 3) գտնվելու վայրի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 4) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Հայաստանի Հանրապետության դեպքում	1) պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, 2) պետության անունից հանդես եկող մարմնի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 3) Ապահովադրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 4) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Օտարերկրյա պետության դեպքում՝	1) երկիրը, 2) օտարերկրյա պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը (դեսպանատուն, հյուպատոսարան, այլ), 3) օտարերկրյա պետության անունից հանդես եկող մարմնի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 4) Ապահովադրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 5) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Համայնքի դեպքում՝	1) համայնքի անվանումը 2) համայնքի անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, 3) համայնքի անունից հանդես եկող մարմնի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 4) Ապահովադրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 5) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Միջազգային կազմակերպության դեպքում՝	1) միջազգային կազմակերպության անվանումը, 2) հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 3) Ապահովադրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 4) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
3.		Վկայագրով մեկ Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրվելու դեպքում լրացվում են Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման

	համարանիշը (ներմուծվող և (կամ) նոր արտադրության Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար հաշվառման համարանիշի բացակայության դեպքում դրա փոխարեն լրացվում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի նույնացման (VIN) համարը, իսկ վերջինի բացակայության դեպքում՝ թափքի համարը), Ավտոտրանսպորտային միջոցի տեսակը, շարժիչի հզորությունը և դրա օգտագործման նպատակը: Համապատասխան ծրագրային լուծմամբ կարող է նախատեսվել, որ այն Ավտոտրանսպորտային միջոցների տեսակների գծով, որոնց օգտագործման բոլոր նպատակների համար ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի հաշվարկում կիրառվում է միևնույն գործակիցը, Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը չի լրացվում (ավտոմատ կերպով դրվում է գծիկ նշան): Վկայագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրվելու դեպքում լրացվում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների քանակը, իսկ յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը (ներմուծվող և (կամ) նոր արտադրության Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար հաշվառման համարանիշի բացակայության դեպքում դրա փոխարեն լրացվում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի նույնացման (VIN) համարը, իսկ վերջինի բացակայության դեպքում՝ թափքի համարը), տեսակը, շարժիչի հզորությունը և օգտագործման նպատակը (սույն կետով նախատեսված դեպքերում՝ գծիկ նշանը) լրացվում են Վկայագրի հավելվածում, ընդ որում՝ Վկայագրի հավելվածի տողերն ավելացվում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների քանակին համապատասխան: Որպես Ավտոտրանսպորտային միջոցի տեսակ ավտոբուս (ներառյալ միկրոավտոբուս) կամ տրոլեյբուս նշվելու դեպքում լրացվում է նաև դրա՝ առանց վարորդի նստատեղի հաշվարկված նստատեղերի քանակի մասին տեղեկատվությունը՝ համապատասխանաբար հետևյալ եղանակներից մեկով՝ 1) առանց վարորդի նստատեղի՝ մինչև 17 (ներառյալ) նստատեղ ունեցող կամ 2) առանց վարորդի նստատեղի՝ 17-ից ավելի նստատեղ ունեցող: Ընդ որում, տրոլեյբուսի դեպքում նստատեղերի քանակի մասին տեղեկատվությունը մշտապես լրացվում է 2-րդ եղանակով: Որպես Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակ հիմք է ընդունվում հետևյալ նպատակներից որևէ մեկը (մի քանի նպատակով օգտագործվելու դեպքում նշվում է այն նպատակը, որի համար ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի հաշվարկում կիրառվում է ավելի բարձր գործակից)՝	
	Պայմանագրի գործողության ընթացքում Ավտոտրանսպորտային	***Նպատակի նկարագրություն***

	միջոցի օգտագործման նպատակ	
	1. Անձնական	Ֆիզիկական անձանց պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցներ, որոնք չեն օգտագործվելու սույն մասի 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ կետերում նշված նպատակներով
	2. Ծառայողական	Ֆիզիկական անձանցից բացի ցանկացած այլ անձին պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցներ, որոնք չեն օգտագործվելու սույն մասի 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ կետերում նշված նպատակներով
	3. Առևտրային	Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործվելու է նաև ապրանքների փոխադրման ծառայությունների մատուցման նպատակով
	4. Հանրային տրանսպորտ	Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործվելու է նաև կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ կատարելու նպատակով
	5. Տաքսի	Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործվելու է նաև որպես տաքսի:
	6. Վարձակալություն	Ավտոտրանսպորտային միջոցը կարող է տրվել նաև վարձակալությամբ:
4.	պայմանագրի գործողության ժամկետի սկիզբը և ավարտը՝ համապատասխանաբար օր/ամիս/տարի/ժամ և օր/ամիս/տարի ֆորմատներով և հաջորդականությամբ:	
5.	~~Ապահովադրի կողմից~~«Ապահովագրավճար առանց ԲՄ դասի՝» բառերը, որը սույն կանոնների համաձայն հաշվարկված տվյալ պայմանագրի ապահովագրավճարի մեծությունն է՝ առանց ԲՄ դասը հաշվի առնելու և առանց կլորացման, Առանց ԲՄ դասի ապահովագրավճարի չափը՝ «գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ»՝ առանց բացատների ֆորմատով, «Բոնուս՝» կամ «Մալուս՝» բառը՝ կախված այն հանգամանքից, թե ապահովադրին տրվում է բոնուս, թե՞ մալուս,	

	Ապահովադրի Բոնուս-Մալուս դասի գործակցի կիրառման արդյունքում ապահովագրավճարի չափին ավելացման կամ նվազեցման ենթակա գումարի մեծությունը՝ «գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ»՝ առանց բացատների ֆորմատով, «Վճարման ենթակա ապահովագրավճար՝» բառերը և Ապահովադրի կողմից տվյալ պայմանագրով վճարման ենթակա ապահովագրավճարի մեծությունը՝ գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ՝ առանց բացատների ֆորմատով (օրինակ՝ ~~-31500- ՀՀ դրամ):~~ Ապահովագրավճար առանց ԲՄ դասի՝ -45708-ՀՀ դրամ, Բոնուս՝ -2742-ՀՀ դրամ, վճարման ենթակա ապահովագրավճար՝ -43000-ՀՀ դրամ): Այն դեպքում, երբ պայմանագրով ապահովագրվում ~~են~~է մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային ~~միջոցներ~~միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, այս մասում նշվում էեն բոլոր Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար հաշվարկված առանց ԲՄ դասի ապահովագրավճարների հանրագումարը, տրամադրվող բոնուսի կամ մալուսի չափը և վճարման ենթակա ապահովագրավճարների հանրագումարը, իսկ յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի համար ~~վճարման ենթակա ապահովագրավճարի մեծությունը~~համապատասխան տեղեկատվությունը նշվում է Վկայագրին կցվող հավելվածի համապատասխան դաշտում:
6.	ապահովագրավճարի վճարման կարգը, մասնավորապես նշվում է հետևյալ տարբերակներից որևէ մեկը՝ 1) միանվագ կամ տարաժամկետ վճարում, ընդ որում՝ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում ապահովագրավճարը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին չվճարվելու և տարաժամկետ վճարման տարբերակ ընտրելու դեպքերում Վկայագրում նշվում է նաև ապահովագրավճարի կամ դրա տարաժամկետվող մասի վճարման կարգն ու ժամկետները, 2) կանխիկ կամ անկանխիկ, ընդ որում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին ապահովագրավճարը (դրա մի մասը) սույն կանոններով նախատեսված կարգով «Կանխիկ» վճարման տարբերակով կնքելու դեպքում Վկայագրում նշվում է նաև տվյալ պահին փաստացի սույն կանոններով սահմանված եղանակներով կանխիկ վճարված ապահովագրավճարի չափը:
8.	ապահովագրողի՝ շուրջօրյա հասանելի, առնվազն երեք միաժամանակյա զանգի սպասարկման հնարավորություն ապահովող առնվազն մեկ հեռախոսահամար, որով Ապահովադիրը (Ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձը) կարող է զանգահարել Ապահովագրողին՝ ապահովագրական պատահարի մասին հայտնելու համար:

9.	9.1	***Ապահովագրողի անունից հանդես եկող անձի տեսակը***	***Ապահովագրողի անունից հանդես եկող անձի վերաբերյալ տվյալները***
		1) Ապահովագրողի գործադիր մարմնի ղեկավար	Գործադիր մարմնի ղեկավարի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը և Ապահովագրողի կնիքն՝ առկայության դեպքում ~~(սույն կանոններում թույլատրելի դեպքերում՝ ֆաքսիմիլային ստորագրությունը և կնիքը):~~ Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում՝ միայն գործադիր մարմնի ղեկավարի անունը և ազգանունը: Ընդ որում, Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում «ստորագրություն» դաշտը չի արտացոլվում
		2) Ապահովագրողի գործադիր մարմնի ղեկավար չհանդիսացող այլ լիազորված ֆիզիկական անձ (կիրառելի չէ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում)	Տվյալ լիազորված ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը, անձնագրային տվյալները, լիազորագրի համարը և տրման ամսաթիվը, և Ապահովագրողի հայեցողությամբ կարող է դրվել Ապահովագրողի կնիքը ~~(սույն կանոններում թույլատրելի դեպքերում՝ ֆաքսիմիլային ստորագրությունը և կնիքը):~~ Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում
		3) Ֆիզիկական անձ ապահովագրական գործակալ (կիրառելի չէ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ	Անունը, ազգանունը, որպես գործակալ հաշվառման վկայականի համարը (տրվելու դեպքում), ստորագրությունը, և Ապահովագրողի հայեցողությամբ կարող է դրվել

		պայմանագիր կնքվելու դեպքերում)	Ապահովագրողի կնիքը, ընդ որում, սույն ենթակետով նախատեսված ստորագրությանը չի փոխարինում դրա ֆաքսիմիլային տարբերակը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում
		4) Իրավաբանական անձ ապահովագրական գործակալ (կիրառելի չէ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում)	Անվանումը, իրավասություն ունեցող անձի անունը, ազգանունը և ստորագրությունը (կնիքն՝ առկայության դեպքում), և Ապահովագրողի հայեցողությամբ կարող է դրվել Ապահովագրողի կնիքը, ընդ որում, սույն ենթակետով նախատեսված ստորագրությանը չի փոխարինում դրա ֆաքսիմիլային տարբերակը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում կնիք և ստորագրություն չեն դրվում
	9.2	***Ապահովադրի անունից հանդես եկող անձի փեսակը***	***Ապահովադրի անունից հանդես եկող անձի վերաբերյալ փվյալները***
		1) Ֆիզիկական անձ ապահովադիր	անունը, ազգանունը և ստորագրությունըանունը, ազգանունը և ստորագրությունը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում: Ընդ որում, Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում համաձայնության վերաբերյալ դրույթը և

			ստորագրությունը պարունակող դաշտերը չեն արտացոլվում
		2) Իրավաբանական անձ ապահովադիր	անունը և ազգանունը, ստորագրությունը և կազմակերպության կնիքն՝ առկայության դեպքում: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն և կնիք չեն դրվում: Ընդ որում, Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում համաձայնության վերաբերյալ դրույթը և ստորագրությունը պարունակող դաշտերը չեն արտացոլվում
		3) Ապահովադրի ներկայացուցիչ	անունը, ազգանունը, անձնագրային տվյալները, լիազորագրի համարը և (կամ) տրման ամսաթիվը և ներկայացուցչի ստորագրությունը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում:
10.		Ապահովադրին Վկայագիրը տալու ամսաթիվը՝ օր/ամիս/տարի ֆորմատով և հաջորդականությամբ:	
11.		«է կնքել» կամ «չի կնքել» բառերը՝ կախված այն հանգամանքից, թե այդ տարբերակներից որն է կիրառելի Ապահովագրողի նկատմամբ:	
12.		1) «Կրկնօրինակ» բառը, երբ սույն կանոնների համաձայն Ապահովադրին տրվում է Վկայագրի կրկնօրինակը, 2) «Սույն պայմանագիրը կնքվել է կողմերի միջև էլեկտրոնային հաղորդակցությունն ապահովող կապի միջոցով և համապատասխան էլեկտրոնային նամակի հետ միասին ունի նույն իրավական նշանակությունը, ինչ կողմերի կողմից ձեռագիր ստորագրված փաստաթուղթը» բառերը՝ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքում Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում,	

	~~1)~~3) «Սույն վկայագիրը թղթային եղանակով ստորագրված վկայագրի էլեկտրոնային տարբերակն է» բառերը՝ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակից տարբերվող ցանկացած եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքում Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում:
Վկայագրի հավելվածը, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագիրը լրացվում են սույն հրահանգով Վկայագրի համապատասխան կետերով նախատեսված դաշտերի լրացման համար սահմանված կանոններին համապատասխան:	

1. Սույն ենթահավելվածով սահմանվում է ԱՊՊԱ պայմանագրերի հաշվառման կարգը:

2. Վկայագիրն ունի ծածկագիր, որը բաղկացած է սերիայից և համարից, ընդ որում՝ սկզբից նշվում է սերիան, այնուհետև՝ համարը: Սերիան պարունակում է 2 նիշ, իսկ համարը՝ 6 նիշ՝ սկսած 000001-ից: Վկայագրի ծածկագրերը չեն կրկնվում, անգամ եթե տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագիրն այլևս ուժի մեջ չէ:

3. Սերիայի նիշերը մեծատառ են և լատինատառ: Սերիայի առաջին նիշը սահմանվում է «S», իսկ սույն կանոնների համաձայն կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում՝ «K»: Երկրորդ նիշը փոփոխվում է ըստ այբբենական հերթականության (SA, SB, SC … SZ և համապատասխանաբար KA, KB, KC … KZ):

4. Վկայագրի սերիաները տրամադրվում են Ապահովագրողներին Բյուրոյի կողմից: Ընդ որում, յուրաքանչյուր Ապահովագրողի տրամադրվում է սերիա՝ հերթական համարի բոլոր հնարավոր համակցություններով:

5. Ապահովագրողի կողմից լրացուցիչ սերիայի հայտ ներկայացնելու դեպքում վերջինին տրամադրվում է հերթական չօգտագործված սերիան՝ ըստ դիմումի ընդունման ամսաթվի՝ հաշվի առնելով հերթականության սկզբունքը, ընդ որում Ապահովագրողը կարող է դիմել Բյուրոյին լրացուցիչ սերիա ստանալու համար, երբ իր Վկայագրերի չօգտագործված ծածկագրերի քանակը փոքր է կամ հավասար հիսուն հազարից: Բյուրոն կարող է առանձին նպատակներով կամ խմբերով ԱՊՊԱ վկայագրերի համար առանձնացնել և Ապահովագրողներին տրամադրել Վկայագրերի առանձին սերիաների խմբաքանակներ:

6. Ապահովագրողները վարում են իրենց կողմից կնքված Վկայագրերի, ինչպես նաև վնասված, խոտանված, կորած, հափշտակված և ոչնչացված Վկայագրերի ներքին հաշվառում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.1.1 ԱՊՊԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿՏՐՈՆԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի դաշտի անվանումը	**Լրացման ենթակա դաշտերում լրացվող տեղեկատվության բովանդակությունը (բոլոր տեղեկությունները ենթակա են պարտադիր լրացման)**
Ապահովագրողը	Ապահովագրողի անվանումը
ԱՊՊԱ վկայագրի սերիան և համարը	Վկայագրի սերիան և հերթական համարը, որի գծով տրամադրվում է կտրոնը
Ապահովադիրը	***Ֆիզիկական անձի դեպքում՝*** 1) անունը և ազգանունը, 2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անձը հաստատող փաստաթղթերից որևէ մեկի սերիան և համարը, ***Իրավաբանական անձի դեպքում՝*** 1) լրիվ անվանումը, 2) ՀՎՀՀ-ն, ***Հայաստանի Հանրապետության դեպքում՝*** 1) պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, ***Օտարերկրյա պետության դեպքում՝*** 1) երկիրը, 2) օտարերկրյա պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը (դեսպանատուն, հյուպատոսարան, այլ), ***Համայնքի դեպքում՝*** 1) համայնքի անվանումը, 2) համայնքի անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, ***Միջազգային կազմակերպության դեպքում՝*** 1) միջազգային կազմակերպության անվանումը:
Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեն	Ապահովադրի պատշաճ էլեկտրոնային հասցեն
Ապահովադրի հեռախոսահամարը	Ապահովադրի հեռախոսահամարը
Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը	Վկայագրում կամ դրա հավելվածում սույն կանոնների համաձայն նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) հաշվառման համարանիշը (համարանիշերը), նույնացման (VIN) կամ թափքի համարը (համարները)
Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը	Վկայագրում կամ դրա հավելվածում սույն կանոնների համաձայն՝ նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը կամ գծիկ նշանը

ԱՊՊԱ վկայագրի գծով վճարված ապահովագրավճարը	Վկայագրի գծով վճարային տերմինալի միջոցով փաստացի տվյալ պահին վճարված ապահովագրավճարի մեծությունը՝ գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ՝ առանց բացատների ձևաչափով (օրինակ՝ -31500-ՀՀ դրամ)
Ապահովագրավճարի վճարման ամսաթիվը, ժամը	ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի արտահանման ամսաթիվը և ժամը՝ օր/ամիս/տարի/ժամ ձևաչափով և հաջորդականությամբ
ԱՊՊԱ վկայագիրն ուղարկված է սույն կտրոնում նշված էլեկտրոնային հասցեով: Հարցերի կամ խնդիրների առկայության դեպքում խնդրում ենք զանգահարել __________ հեռախոսահամարով:	Ապահովագրողի՝ շուրջօրյա հասանելի հեռախոսահամար, որով Ապահովադիրը կարող է զանգահարել Ապահովագրողին
Տեխնիկական տվյալների արտացոլման մաս:	Տվյալ վճարային տերմինալն սպասարկող (տերմինալի միջոցով ծառայություն մատուցող) անձի նախատեսած տեխնիկական տվյալները

Հավելված 3
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝

1) ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրավճարների հաշվարկման մեթոդաբանությունը,

2) սակագնի կառուցվածքում բեռնվածության չափը, գործակալական միջնորդավճարի առավելագույն չափը, հիմնական և բազային ապահովագրավճարների նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը,

3) ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքները,

4) Բոնուս-Մալուս (այսուհետ՝ ԲՄ) համակարգի կիրառման կարգը, ԲՄ գործակիցների մեծությունները,

5) ~~Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունների~~Ապահովագրողների կողմից ապահովագրավճարների սահմանման և դրա կիրառման գործընթացի նկատմամբ նվազագույն պահանջները:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

2. ԱՊՊԱ պայմանագրում նշված յուրաքանչյուր ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ապահովագրավճարի հաշվարկման բանաձևն է՝

Ա = ԲԱ * ԲՄ * ԺԳ

որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝

Աղյուսակ 1

<table>
<tr><td>Ա</td><td colspan="2">Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ԱՊՊԱ պայմանագրի ապահովագրավճարն է</td></tr>
<tr><td rowspan="4">ԲԱ</td><td colspan="2">Բազային ապահովագրավճարն է, որի հաշվարկման բանաձևն է՝</td></tr>
<tr><td colspan="2">ԲԱ = ՀԱ * ՌԳ
որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝</td></tr>
<tr><td>ՀԱ</td><td>Հիմնական ապահովագրավճար</td></tr>
<tr><td>ՌԳ</td><td>Սույն հավելվածով սահմանված ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքների արտադրյալն է</td></tr>
<tr><td>ԲՄ</td><td colspan="2">Սույն հավելվածի համաձայն հաշվարկված ապահովադրի ԲՄ գործակիցն է</td></tr>
<tr><td>ԺԳ</td><td colspan="2">ԱՊՊԱ պայմանագրի ժամկետից կախված կարգավորիչ գործակցի մեծությունն է</td></tr>
</table>

3. ԱՊՊԱ պայմանագրի համար հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարը (բոլոր ռիսկային և կարգավորիչ գործակիցների, ԲՄ դասի կիրառումից հետո ստացված) կլորացվում է մինչև հինգ հարյուր դրամ՝ կլորացման նիշ ընդունելով 500-ից մեծ կամ փոքր մեծությունը: Ընդ որում, մեկ ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրելու դեպքերում սույն կետով նախատեսված կլորացումը կիրառվում է յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի համար հաշվարկված ապահովագրավճարի նկատմամբ առանձին, որոնց հանրագումարը տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի համար հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարն է:

4. ԺԳ կարգավորող գործակցի մեծություններն են՝

Աղյուսակ 2

ԱՊՊԱ պայմանագրերի կարգավորիչ գործակիցները *(կիրառվում են տարեկան ապահովագրավճարի նկատմամբ)*	
Ապահովագրության ժամկետ	**Կարգավորիչ գործակիցը**
11 ամսից մինչև 1 տարի	**1**
10 ամսից մինչև 11 ամիս ներառյալ	**0.95**
9 ամսից մինչև 10 ամիս ներառյալ	**0.85**
8 ամսից մինչև 9 ամիս ներառյալ	**0.77**
7 ամսից մինչև 8 ամիս ներառյալ	**0.7**
6 ամսից մինչև 7 ամիս ներառյալ	**0.65**
5 ամսից մինչև 6 ամիս ներառյալ	**0.6**
4 ամսից մինչև 5 ամիս ներառյալ	**0.5**
3 ամսից մինչև 4 ամիս ներառյալ	**0.4**
2 ամսից մինչև 3 ամիս ներառյալ	**0.33**
1 ամսից մինչև 2 ամիս ներառյալ	**0.25**
16 օրից մինչև 1 ամիս ներառյալ	**0.2**
11 օրից մինչև 15 օր ներառյալ	**0.15**
10 օր	**0.1**

ԳԼՈՒԽ 3. ՍԱԿԱԳՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՈՒՄ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ԳՈՐԾԱԿԱԼԱԿԱՆ ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՃԱՐԻ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒ ԲԱԶԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՍԱՀՄԱՆԱՉԱՓԵՐԸ

Աղյուսակ 3

Ցուցանիշի անվանումը	**Նվազագույնը**	**Առավելագույնը**
ԱՊՊԱ սակագնի կառուցվածքում բեռնվածության չափը	22%	25%
ԱՊՊԱ ոլորտում գործակալական միջնորդավճարի չափն առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի 0%	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի 0%
ԱՊՊԱ ոլորտում գործակալական միջնորդավճարի չափն առցանց էլեկտրոնային տարբերակներից տարբերվող ցանկացած այլ եղանակով (բացառությամբ ՀՀ-ում կամ ԼՂՀ-ում գրանցված առևտրային բանկ հանդիսացող կամ «Հայփոստ»	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ~~ապահովագրավ~~	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ~~ապահովագրավճարի~~

փակ բաժնետիրական ընկերություն ապահովագրական գործակալների միջնորդությամբ) կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով *(հաշվարկի մեջ հաշվի են առնվում փվյալ ապահովագրական գործակալին (գործակալներին) ցանկացած ձևով փրվող այն հափուցումները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կապված են վերջինի (վերջինների) կողմից ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքմանը միջնորդելու գործընթացի հեփ)*	~~ճարի~~ապահովագրավճարի 0%	~~0%~~ապահովագրավճարի 5% (ներառյալ հարկերը)
ԱՊՊԱ ոլորտում գործակալական միջնորդավճարի ~~չափն առցանց էլեկտրոնային տարբերակներից տարբերվող ցանկացած այլ եղանակովչափը~~ ՀՀ-ում կամ ԼՂՀ-ում գրանցված առևտրային բանկ հանդիսացող ապահովագրական գործակալների կամ «Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերություն ապահովագրական գործակալի միջնորդությամբ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով *(հաշվարկի մեջ հաշվի են առնվում փվյալ ապահովագրական գործակալին (գործակալներին) ցանկացած ձևով փրվող այն հափուցումները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կապված են վերջինի (վերջինների) կողմից ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքմանը միջնորդելու գործընթացի հեփ)*	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովա-գրավճարի ~~0~~3%	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրա-վճարի ~~15~~3% (ներառյալ հարկերը)
ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական ապահովագրավճարների տարեկան սահմանաչափը	31,848 ՀՀ դրամ	33,122 ՀՀ դրամ
ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող բազային ապահովագրավճարների տարեկան սահմանաչափը	18,790 ՀՀ դրամ	97,776 ՀՀ դրամ

ԳԼՈՒԽ 4. ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

Աղյուսակ 4

<table>
<tr><th>ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ</th><th colspan="3">ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ</th><th>ՌԻՍԿԱՅՆՈՒ-ԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ</th></tr>
<tr><td rowspan="10">Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ ՏՄ</td><td rowspan="6">ՏՄ տիպ/տեսակ</td><td colspan="2">Մոտոտրանսպորտ (ներառյալ մոտոցիկլ, տրիցիկլ, քվադրիցիկլ)</td><td>0.59</td></tr>
<tr><td colspan="2">Թեթև մարդատար</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Բեռնատար (ներառյալ ուղևորաբեռնատար)</td><td>1.185</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ավտոբուս (ներառյալ միկրոավտոբուս), տրոլեյբուս</td><td>առանց վարորդի նստատեղի մինչև 17-ը ներառյալ նստատեղ ունեցող</td><td>1.44</td></tr>
<tr><td>առանց վարորդի նստատեղի 17-ից ավելի նստատեղ ունեցող</td><td>1.133</td></tr>
<tr><td colspan="2">Վերոհիշյալ խմբերում չներառված այլ՝ ներառյալ հատուկ</td><td>0.59</td></tr>
<tr><td rowspan="4">ՏՄ օգտագործման նպատակ</td><td rowspan="4">Թեթև մարդատարից տարբերվող այլ ՏՄ-ների համար</td><td>Անձնական</td><td rowspan="4">1</td></tr>
<tr><td>Ծառայողական</td></tr>
<tr><td>Առևտրային</td></tr>
<tr><td>Հանրային տրանսպորտ</td></tr>
</table>

			Տաքսի	
			Վարձակալություն	
		Թեթև մարդատար ՏՄ-ների համար	Անձնական	**1**
			Հանրային տրանսպորտ	
			Տաքսի	**1.8**
			Վարձակալություն	
			Ծառայողական, առևտրային	**1.03**
	ՏՄ հզորություն/շարժիչի ծավալ/քաշ	Թեթև մարդատար ՏՄ-ների համար	Մինչև 80 ձիաուժը ներառյալ	**0.8**
			81-ից 140 ձիաուժը ներառյալ	**1**
			141 ից 230 ձիաուժը ներառյալ	**1.38**
			230-ից ավելի ձիաուժ	**1.64**
		Բեռնատար ՏՄ-ների համար	Մինչև 80 ձիաուժը ներառյալ	**0.8**
			81-ից 140 ձիաուժը ներառյալ	**1**
			141-ից 230 ձիաուժը ներառյալ	**1.09**
			230-ից ավելի ձիաուժ	**1.1**
		Այլ ՏՄ-ների համար	Ցանկացած ձիաուժ	**1**
	ՏՄ շահագործման տարեկան ինտենսիվություն			**1**
	ՏՄ շահագործման հիմնական վայր (շրջան)			**1**

ԳԼՈՒԽ 5. ԲՄ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԲՄ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

5. ԲՄ համակարգը կիրառվում է ԱՊՊԱ պայմանագրում սահմանված ապահովադրի նկատմամբ: Ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության, համայնքի և օտարերկրյա պետության անունից կնքված պայմանագրերի գծով որպես ապահովադիր սույն հավելվածի իմաստով դիտարկվում է նրանց անունից ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքած մարմինը:

6. Առաջին անգամ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու դեպքում ապահովադրին տրվում է ԲՄ բազիսային դասը: Առաջին ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո (անկախ հետագայում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման հանգամանքից) ապահովադրի ԲՄ դասը սույն հավելվածի աղյուսակ 5-ով նախատեսված $ԲՄ_{\text{փոփ}}$ հաշվարկման համար պայմաններից որևէ մեկի առկայության դեպքում պայմանի առաջացման ամսաթվին վերահաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի հիման վրա (մնացած ժամանակահատվածում ապահովադրի ԲՄ դաս է համարվում վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դասը)՝

$$ԲՄ = ԲՄ_{\text{նախ}} \pm ԲՄ_{\text{փոփ}}$$

որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝

Աղյուսակ 5

ԲՄ	Ապահովադրի ԲՄ դասն է	
$ԲՄ_{\text{նախ}}$	Ապահովադրի՝ վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դասն է	
$ԲՄ_{\text{փոփ}}$	ԲՄ դասի փոփոխությունն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ եղանակով՝	
	$ԲՄ_{\text{փոփ.}}$ =	(+ Մ), եթե $J \geq 0,412$

		(0), եթե Ապահովադրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկի ամսաթվից հետո անցել է 365 պայմանագրային օր և այդ օրը $0,103 < J < 0,412$ (-1), եթե Ապահովադրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկի ամսաթվից հետո անցել է 365 պայմանագրային օր և այդ օրը $J \leq 0,103$,
	որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝	
	Մ	մալուսային դասերի քանակն է և հավասար է J կարգավորող գործակցին՝ դրա կոտորակային մասը մինչև ամբողջական թիվ կլորացված (0.412-ից փոքր նիշերը կլորացվում են դեպի ներքև, իսկ մեծ կամ հավասար նիշերը՝ դեպի վերև)
	J	կարգավորող գործակիցն է և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի հիման վրա
	$J = (4 * (1/C_1 + … + 1/C_n))$ որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝	
	C_n	Ապահովադրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկից հետո տեղի ունեցած n-րդ ԲՄ դեպքի հիմք հանդիսացող պատահարի պահին Ապահովադրի անունից կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագրերում նշված ՏՄ-ների քանակն է: Ընդ որում՝ ԲՄ դեպք է համարվում ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական ընկերության կողմից ապահովագրական հատուցում վճարելու որոշման կայացումը, որը պայմանավորված է տվյալ ապահովադրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված որևէ ավտոտրանսպորտային միջոցով 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո պատճառած վնասի հատուցման հետ: Միևնույն ԱՊՊԱ պատահարի համար տվյալ ապահովադրի գծով հատուցում վճարելու վերաբերյալ մեկից ավելի որոշում կայացվելու դեպքում հիմք է ընդունվում միայն այդ որոշումներից առաջինը:
	Պայմանա-գրային օր	2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ընկած օրերի քանակ, որոնց ընթացքում առկա է եղել Ապահովադրի կողմից կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիր (պայմանագրեր):

7. Միջին կամ բարձր ռիսկային դասում գտնվող և վերջին 1460 պայմանագրային օրվա ընթացքում անընդմեջ ընդհանուր առմամբ (-4) դաս ստացած Ապահովադիրը վերջին բոնուսային դասի ստացման ամսաթվից ստանում է ԲՄ բազիսային դասը:

8. ԲՄ դասի հաշվարկն իրականացվում է ապահովադիրների վերաբերյալ Տեղեկատվական համակարգում առկա տեղեկատվության հիման վրա:

9. ԲՄ դասին համապատասխանող գործակիցների մեծություններն են՝

Աղյուսակ 6

ԲՄ ԽՈՒՄԲԸ	ԲՄ ԴԱՍԸ	ԲՄ ԳՈՐԾԱԿՑԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԲԱՐՁՐ ՌԻՍԿԱՅԻՆ	դաս 22	250%
	դաս 21	250%

	դաս 20	250%
	դաս 19	200%
ՄԻՋԻՆ ՌԻՍԿԱՅԻՆ	դաս 18	144%
	դաս 17	140%
	դաս 16	132%
	դաս 15	124%
	դաս 14	116%
	դաս 13	112%
	դաս 12	108%
	դաս 11	104%
ԲԱԶԻՍԱՅԻՆ	դաս 10	100%
ՑԱԾՐ ՌԻՍԿԱՅԻՆ	դաս 9	97%
	դաս 8	94%
	դաս 7	91%
	դաս 6	88%
	դաս 5	85%
	դաս 4	82%
	դաս 3	75%
	դաս 2	65%
	դաս 1	50%

10. Ապահովադրի ԲՄ դասի հաշվարկման ժամանակ սույն գլխով սահմանված հանգամանքները հիմք են ընդունվում՝ անկախ ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ ապահովագրական ընկերության փոփոխման հանգամանքից:

ԳԼՈՒԽ 6. ~~ԲՅՈՒՐՈՅԻ ԱՆԴԱՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ~~ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՄԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

11. ~~Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունները~~Ապահովագրողները սույն կանոններով հաստատված սահմանաչափի նվազագույն և առավելագույն միջակայքում ինքնուրույն են ընտրում ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական ապահովագրավճարի չափը՝ դրա գործողության մեջ մտնելուց առնվազն 10 օր առաջ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով Բյուրոյին: Ընդ որում, Ապահովագրողները բոլոր ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով պետք է կիրառեն միևնույն հիմնական ապահովագրավճարի չափը, բացառությամբ առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի, որոնց համար պետք է կիրառվի տվյալ Ապահովագրողի կողմից ընտրված հիմնական ապահովագրավճարի չափից հինգ տոկոս ցածր չափ՝ անկախ նրանից, թե նման նվազեցման արդյունքում հիմնական և (կամ) բազային ապահովագրավճարը պակաս կլինի սույն կանոններով նախատեսված նվազագույն սահմանաչափից, թե՝ ոչ:

12. ~~Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերություններն~~Ապահովագրողներն անձամբ կամ իրենց ներկայացուցիչների՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալների միջոցով իրավունք չունեն ԱՊՊԱ պայմանագրի համար սույն կանոնների համաձայն հաշվարկված

վերջնական ապահովագրավճարների նկատմամբ կիրառել որևէ ուղղակի և անուղղակի զեղչեր՝ ներառյալ տրամադրել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմանը ուղեկցող ցանկացած անհատույց կամ զեղչված գնով ծառայություններ կամ նվերներ:

13. ~~Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերություններն~~Ապահովագրողներն սույն կանոններով նախատեսված պայմանների շրջանակներում ինքնուրույն են որոշում և սահմանում ապահովագրավճարների տարաժամկետ վճարման հնարավորությունները և կարգը:

14. ~~Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերություններն~~Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքում մշտապես հրապարակում են տվյալ պահի դրությամբ իրենց կողմից կիրառվող՝

1) հիմնական և բազային ԱՊՊԱ ապահովագրավճարների չափերը,

2) ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի տարաժամկետ վճարման հնարավորությունները,

3) ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի էլեկտրոնային հաշվիչը, որով ցանկացած անձ կկարողանա սույն հավելվածով նախատեսված՝ ապահովագրավճարի մեծության վրա ազդող պայմանների մուտքագրմամբ հաշվարկել տվյալ ~~ապահովագրական ընկերությունից~~Ապահովագրողից ձեռքբերվող ԱՊՊԱ պայմանագրի ապահովագրավճարի չափը:

ԳԼՈՒԽ 7. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

15. Ապահովադրի՝ սույն հավելվածին համապատասխան ԲՄ դասի հաշվարկման ժամանակ նրա՝ մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը ձևավորված ապահովագրական պատմությունը հաշվի է առնվում հետևյալ կանոններին համապատասխան.

1) 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ուժի մեջ մտած որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես լիազորված տիրապետող (ներառյալ՝ վարելու իրավունք ունեցող ապահովադիր) չնշված անձանց համար մինչև սույն հավելվածն ուժի մեջ մտնելը ձևավորված ողջ ապահովագրական պատմության նկատմամբ կիրառվում են սույն հավելվածի դրույթները,

2) 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ուժի մեջ մտած որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես լիազորված տիրապետող (ներառյալ՝ վարելու իրավունք ունեցող ապահովադիր) նշված անձանց համար որպես լիազորված տիրապետող հաշվարկված ԲՄ դասը մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը վերջին անգամ փոխվելու կամ ԲՄ դաս ստանալու օրը համարվում է իբրև սույն հավելվածով նախատեսված՝ ապահովադրի դասի վերջին վերահաշվարկման օր, իսկ որպես լիազորված տիրապետող ստացած ԲՄ դասը՝ իբրև ապահովադրի վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դաս՝ այդ օրվանից հետո ընկած ժամանակահատվածի նկատմամբ կիրառելով սույն հավելվածի դրույթները,

3) սույն կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված անձանց համար սույն հավելվածի 7-րդ կետով նախատեսված օրերի քանակի մեջ հաշվարկվում են այդ անձանց՝ մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը վերջին անգամ մալուս ստանալու օրվան հաջորդող օրվանից հետո ընկած պայմանագրային օրերը:

16. Ապահովադիրների որոշակի խմբի համար, ի լրումն սույն հավելվածով սահմանված կարգով հաշվարկված ԲՄ դասի, տրամադրվում է մեկանգամյա արտոնություն՝ համաձայն ենթահավելված 3.1-ի:

Ենթահավելված 3.1
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 12-ի դրությամբ սույն կանոնների հավելված 3-ի համաձայն հաշվարկված ԲՄ դասերը 2016 թվականի դեկտեմբերի 12-ին սույն կանոնների ուժով հետևյալ պահանջներին բավարարող ապահովադիրների համար նվազեցվում են 4 դասով, բայց ոչ պակաս, քան բազիսային ԲՄ դասը.

1) տվյալ ապահովադիրն 2016 թվականի օգոստոսի 31-ի դրությամբ ունի (ունեցել է) կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր, որում որպես օգտագործման նպատակ նշված է «հանրային տրանսպորտ» կամ «տաքսի»,

2) տվյալ ապահովադրի կողմից կնքված և 2016 թվականի օգոստոսի 31-ին գործողության մեջ եղած ԱՊՊԱ պայմանագրով (պայմանագրերով) ապահովագրված է եղել մեկից ավելի ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը:

2. Բյուրոն Ապահովագրողներին տրամադրում է սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով սահմանված պահանջներին բավարարող ապահովադիրների ցանկը (այսուհետ՝ Ցանկ), ինչպես նաև դրանցում կատարված փոփոխությունները և լրացումները:

3. Մինչև սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրումը Ցանկում ներառված ապահովադիրների համար սույն կանոններով նախատեսված արտոնություններն Ապահովագրողները հաշվարկում են ինքնուրույն՝ Տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասը նվազեցնելով 4 դասով, բայց ոչ պակաս, քան բազիսային ԲՄ դասը և նվազեցված դասերն արտացոլելով վերջինների հետ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերում: Սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրման պահից (ինչի մասին Բյուրոյի գործադիր տնօրենը գրավոր իրազեկում է Ապահովագրողներին) ԱՊՊԱ պայմանագրում պետք է արտացոլվեն ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասերն՝ առանց որևէ ինքնուրույն նվազեցումների իրականացման:

4. Մինչև սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրումը Ապահովագրողների կողմից Ցանկում ներառված անձանց հետ ԱՊՊԱ պայմանագրեր կնքելիս սույն գլխով նախատեսված կարգով և արտոնության չափով Տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասի ինքնուրույնաբար նվազեցումը և դրա ԱՊՊԱ պայմանագրում արտացոլումը չի դիտարկվում որպես սույն կանոնների խախտում:

Հավելված 4
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ, ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԻՄՔԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ ՊԱՀԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԱՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ, ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

N	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքը	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարման պահը	ՊԿԱ-ին ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման և դրա հաշվարկման կարգն ու պայմանները
1.	Հայաստանի Հանրապետության իրավասու պետական մարմնի կողմից Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը գրանցվել է Ապահովադրից տարբերվող այլ անձի անունով՝ բացառությամբ եթե Ապահովադիրը ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրով տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վարձակալն է: Եթե Ապահովադիրը Ավտոտրանսպորտային միջոցի ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրով վարձակալն է, ապա ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողությունը վաղաժամկետ դադարում է այն դեպքում, եթե դադարել է	Համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու պահին	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Դադարեցման համապատասխան հիմքը հավաստող փաստաթուղթը,	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի

	ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագիրը, և Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը չի գրանցվել Ապահովադրի անունով կամ գրանցվելուց հետո օտարվել է այլ անձի		եթե դրան ՊԿԱ-ն չի տիրապետում 3. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է համապատասխան գրավոր դիմում ՊԿԱ-ին ներկայացնելու օրվանից սկսած, սակայն համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու օրվանից ոչ շուտ
2.	Ավտոտրանսպորտային միջոցը հանվել է (ներառյալ՝ ժամանակավոր) հաշվառումից	Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառումից հանելու օրվան հաջորդող օրը՝ բացառությամբ խոտանման հիմքով հաշվառումից հանվելու, հաշվառումից ժամանակավոր հանվելու, ինչպես նաև հաշվառումից հանվելու այնպիսի դեպքերի, երբ նույն պահին ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառվում է այլ անձի անվամբ (անվանմամբ), որոնց դեպքում պայմանագիրը վաղաժամկետ		

		դադարում է ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառումից հանվելու պահին		
3.	ՊԿԱ-ն լուծարվել է, և Ապահովադիրը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այն ապահովագրական ընկերության հետ, որին ՊԿԱ-ն փոխանցում է ապահովագրական պորտֆելը	Համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու պահին	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	
4.	Օրենքով նախատեսված դեպքերում ՊԿԱ-ն իր ապահովագրական պորտֆելը փոխանցում է այլ ապահովագրական ընկերության, և Ապահովադիրը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այդ ապահովագրական ընկերության հետ			
5.	Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո վերացել է ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորությունը, և ապահովագրական ռիսկի գոյությունը դադարել է ԱՊՊԱ պատահարից տարբեր այլ հանգամանքների բերումով		1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում 2. ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորության կամ ապահովագրական ռիսկի գոյության վերացումը հիմնավորող	

			փաստաթղթեր, եթե դրանց ՊԿԱ-ն չի տիրապետում, 3. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	
6.	Ապահովադրի պահանջով	Ապահովադրի կամ նրա ներկայացուցչի դիմումի մեջ նշված օրը, բայց ոչ շուտ, քան դիմումի ներկայացման ամսաթվին հաջորդող օրը	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրա-վճարը՝ հաշվարկման ժամանակ որպես հիմք ընդունելով պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի 80%-ը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * 80 % / պայմանագրի գործողության օրեր) * պայմանագրի չլրացած օրեր – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: ՊԿԱ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ սույն հաշվարկում 80%-ի փոխարեն հիմք ընդունել

				ապահովագրավճարի 80-ից ավելի բարձր՝ մինչև 100%-ը ներառյալ:
7.	ՊԿԱ-ի պահանջով, եթե Ապահովադիրը թույլ է տվել սույն կանոնների էական խախտում: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն իրավունք չունի պահանջելու վաղաժամկետ լուծել պայմանագիրը, եթե Ապահովադիրը խախտել է սույն կանոնների 35-րդ կետով սահմանված պահանջը, սակայն արդեն վերացել են ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա որակապես ազդող փոփոխությունները, ինչպես նաև եթե Ապահովադրի կողմից պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների խախտումը կատարվել է ոչ իր մեղքով	ՊԿԱ-ի կողմից խախտումը հայտնաբերելու պահից եռամսյա ժամկետում՝ նրա պահանջը ներկայացվելուց անմիջապես հետո	-	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարի և այդ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից վճարված ապահովագրական հատուցումների դրական տարբերությունը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար - տվյալ պայմանագրով կատարված հատուցումների գումար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած
8.	Ապահովադրի պահանջով, եթե ՊԿԱ-ն թույլ է տվել պայմանագրի պայմանների էական խախտում	Ապահովադրի կողմից նման խախտումը հայտնաբերելու պահից եռամսյա ժամկետում՝ նրա պահանջը ներկայացվելուց անմիջապես հետո	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ հիմնավորելով ՊԿԱ-ի կողմից կատարված խախտումները, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը	Վերադարձվում է հետևյալ մեծություններից առավելագույնը՝ 1. վճարված ապահովագրավճարներ և այդ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից վճարված ապահովագրական հատուցումների դրական տարբերությունը, կամ

			ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	2. պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – Ապահովադրի կողմից չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: Այն դեպքում, երբ պայմանագրի լուծման հիմք հանդիսացած խախտումը պայմանագրով վճարման ենթակա հատուցման ոչ լրիվ կատարումն է (այն է՝ սույն կանոնների խախտմամբ՝ սահմանված ժամկետում վճարման ենթակա գումարի չվճարումը կամ ոչ ամբողջական վճարումը), ապա Ապահովադիրն իրավունք ունի հետ ստանալու վճարված

				ապահովագրավճարներն ամբողջությամբ:
9.	ՊԿԱ-ի պահանջով, եթե պայմանագիրը կնքելուց հետո պարզ է դարձել, որ Ապահովադիրը պայմանագիրը կնքելիս ՊԿԱ-ին (լիազորված անձին կամ ապահովագրական գործակալին) ներկայացրել է ակնհայտ սխալ, ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ պատահարի տեղի ունենալու և դրա արդյունքում հնարավոր վնասի չափը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների երևան գալու՝ իրեն հայտնի հավանականության վերաբերյալ: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն չի կարող օգտվել նշված իր իրավունքից, եթե պայմանագրի կնքման պահին նա գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ Ապահովադրի կողմից ներկայացվել են ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ, կամ պայմանագիրը կնքվել է Վկայագրի համապատասխան մասերում տեղեկատվության բացակայության պայմաններում, ինչպես նաև	ՊԿԱ-ի պահանջով՝ անմիջապես	-	Ապահովագրավճարները վերադարձման ենթակա չեն

	Օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում			
10.	Ապահովադրի պահանջով, եթե ՊԿԱ-ն սահմանված կարգով ծանուցել է սույն կանոնների դրույթների փոփոխման մասին և Ապահովադիրը համաձայն չէ կատարված փոփոխություններին	Ապահովադրի պահանջով՝ անմիջապես	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած
11.	Վկայագրով նախատեսված ապահովագրավճարի (ապահովագրավճարի առաջին կամ հերթական մասի) վճարումն Ապահովադրի կողմից կետանցվել է~~,~~ և ՊԿԱ-ն ապահովագրավճարի առաջին կամ հերթական մասի վճարման վերջնաժամկետից ~~կամ լրացուցիչ ժամկետի ավարտից ոչ շուտ, քան քսան և ոչ ուշ, քան տասն (ապահովագրավճարի առաջին մասի դեպքում՝ մեկ)~~առնվազն երեք օր առաջ Ապահովադրին ուղարկել է հիշեցում-ծանուցում (համաձայն սույն կանոնների ձև 1.2-ի~~)~~ ~~Ապահովադրին՝)~~՝ ապահովագրա-վճարի հերթական մասը վճարելու	~~ՊԿԱ-ի կողմից ուղարկված ծանուցման մեջ նշված ամսաթվից, բայց ոչ շուտ, քան Ապահովագրավճարի~~Ապահովագրա-վճարի (ապահովագրավճարի հերթական մասի) չվճարման (կետանցման) ~~օրվանը~~օրվան հաջորդող օրվանից	-	

	անհրաժեշտության և չվճարելու դեպքում, որպես հետևանք ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման մասին: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում Ապահովագրողի կողմից ապահովագրավճարի վճարման համար լրացուցիչ ժամկետ չի տրամադրվում:			
12.	Օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում և կարգով			

Ապահովագրավճարի վերադարձման կարգն ու ժամկետները

ՊԿԱ-ն սույն հավելվածով նախատեսված դեպքերում ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման պարտավորության ծագման դեպքում պարտավոր է վաղաժամկետ դադարեցման դիմումի (առկայության դեպքում) ստացման և ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման ամսաթվերից ավելի ուշ ամսաթվից սկսած 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում վերադարձնել ապահովագրավճարի համապատասխան մասը և Ապահովադրին ծանուցել (տրամադրել) վաղաժամկետ դադարեցման արդյունքում վերադարձվող ապահովագրավճարի հաշվարկը-ծանուցումը, որը պետք է առնվազն պարունակի սույն կանոնների Ձև 1.3-ով նախատեսված տեղեկատվությունը: